

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra tělesné výchovy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Historie ženského fotbalu v českých zemích
History of women's football in the Czech lands

Martin Kuchař

Vedoucí práce: PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

Studijní program: Vychovatelství (B7505)

Studijní obor: BC-VYCH (7505R008)

Odevzdáním této bakalářské práce na téma Historie ženského fotbalu v českých zemích potvrzuji, že jsem ji vypracoval pod vedením vedoucího práce PhDr. PaedDr. Ladislava Kašpara, Ph.D. samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze 16. 4. 2023

Rád bych poděkoval svému vedoucímu práce panu PhDr. PaedDr. Ladislavu Kašparovi, Ph.D. za jeho cenné rady a pomoc při psaní mé bakalářské práce. Dále děkuji Evě Haniakové, a Janu Reinovi za poskytnutí cenných materiálů s velkou historickou hodnotou. Ondřejovi Havlasovi, Michaele Beránkové bych chtěl poděkovat za poskytnutí důležitých informací o historii ženského týmu FK Dukla Praha. Nakonec bych chtěl poděkovat své rodině a mé přítelkyni za trpělivost během mého celého bakalářského studia.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá historií ženského fotbalu v českých zemích. Práce je rozdělena chronologicky od úplných počátků vzniku fotbalu jako kolektivního sportu a mapuje zapojení žen do této hry. Definuje první sportovní aktivity žen ve společnosti a jejich oficiální vzdělávací tělovýchovný proces v Evropě. Uvádí první zmínky o ženském fotbalu na území Velké Británie a na území Čech. Popisuje to nejdůležitější, co se v ženském fotbale na českém území událo, a to v chronologickém sledu od založení prvního ženského týmu, struktury prvních pravidelných soutěží až po aktuální strukturu ženského fotbalu v České republice. Jsou zmapovány největší týmy a popsány nejdůležitější osobnosti ženského fotbalu v Čechách i ve světě. Popisuje vývoj Československé fotbalové reprezentace žen od jejího prvního oficiálního utkání až po osamotnění pod českou vlajkou. Kapitoly jsou obohaceny o dobové rozhovory a reakce veřejnosti z dostupně sehnanych diplomových prací, periodik, knih a webových stránek. Originálním textem je chronologické sepsání historie ligového ženského týmu FK Dukly Praha. V přílohách nalezneme přepisy rozhovorů s osobnostmi ženského fotbalu Evou Haniakovou a nejvýznamnějšími představiteli ženského ligového týmu FK Dukly Praha Ondřejem Havlasem a Michaelou Beránkovou. Poslední materiálem je archiv s významnými dokumenty a fotografiemi, které jsou spojeny s historií ženského fotbalu v Čechách.

KLÍČOVÁ SLOVA

Ženský fotbal, kolektivní hra, sportovní hry, dívky, fotbal, Česká republika, historie sportu, Velká Británie, zájmová činnost, FK Dukla Praha ženy

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the history of women's football in the Czech lands. The thesis is divided chronologically from the very beginnings of football as a collective sport and traces the involvement of women in the game. It defines the first sporting activities of women in society and their official educational physical education process in Europe. Provides the earliest references to women's football in Great Britain and Bohemia. Describes the most important things that have happened in women's football in the Czech territory, in a chronological sequence from the founding of the first women's team, the structure of the first regular competitions to the current structure of women's football in the Czech Republic. The most famous teams are mapped and the most important personalities of women's football in the Czech Republic and the world are described. It describes the development of the Czechoslovak women's national football team from its first official match to its isolation under the Czech flag. The chapters are enriched with contemporary interviews and public reactions from available theses, periodicals, books and websites. The original text is a chronological history of the women's league team FK Dukla Prague. In the appendices we find transcripts of interviews with women's football personality Eva Haniaková and the most important representatives of the women's league team FK Dukla Praha Ondřej Havlas and Michaela Beránková. The last material is an archive with important documents and photographs related to the history of women's football in the Czech area.

KEYWORDS

Women's football, Collective play, sports games, girls, football, Czech Republic, history of sport, Great Britain, leisure activities, FK Dukla Praha women

Obsah

Úvod	9
1 Cíle Práce.....	10
1.1 Hlavní cíl.....	10
1.2 Dílčí cíle.....	10
2 Použité Metody.....	11
Fotbalové počátky a ženské přispění v počátcích kolektivních sportů.....	12
Ženy a organizovaný sport	13
Počátky tělovýchovy žen 18 a 19.století	13
3 Počátky ženského fotbalu ve Velké Británii	14
3.1 Emancipace žen do sportu	15
3.2 Dick Kerr's Club.....	16
3.3 Zákaz ženského fotbalu	17
4 Ženský fotbal v českých zemí	18
4.1 Období před 2. světovou válkou	18
4.1.1 1. Československý dámský fotbalový klub Brno	18
4.2 60. léta 20. století.....	19
4.3 Období po Turnaji.....	21
5 Struktura ženských turnajů a soutěží v Českých zemí	21
5.1 Turnaj Srdce mladého světa v období 60. a 70. let.....	21
5.2 80. léta – pomalý úpadek turnaje	24
5.3 Poslední 24. ročník – konec turnaje.....	24
5.4 Struktura pravidelných soutěží	25
6 Ženské soutěže v současnosti	26
7 Nejlepší ženské týmy na českém území	28

7.1.1	Ženské týmy z hlavního města	28
8	Česká fotbalová reprezentace žen.....	33
9	Významné osobnosti ženského fotbalu	35
9.1	Zahraniční hráčky	35
9.1.1	Lily Parr (*1905– †1978).....	35
9.2	České hráčky.....	36
9.2.1	Libuše Drahovzalová (* 11. 7. 1920- † 23. 3. 1997)	36
9.2.2	Eva Haniaková (*6. 5. 1954).....	37
10	Historie ženského týmu FK Dukla Praha	39
10.1	SK Nusle	39
10.2	Sezóny ženského týmu FK Dukla Praha	40
10.2.1	Sezóna 2011/2012	40
10.2.2	Sezóna 2012/2013	42
10.2.3	Sezóna 2013/2014	42
10.2.4	Sezóna 2014/2015- Postup do 1. ligy žen.....	42
10.2.5	Sezóna 2015/2016 První sezóna v 1. lize	43
10.2.6	Sezóna 2016/2017	44
10.2.7	Sezóna 2017/2018 - První krize v nejvyšší soutěži.	44
10.2.8	Sezóna 2018/2019	45
10.2.9	Sezóna 2019/2020	45
10.2.10	Sezóna 2020/2021.....	46
10.2.11	Sezóna 2021/2022.....	47
11	Reflexe strukturovaných rozhovorů	49
12	Diskuse	49
13	Závěr.....	51

14	Referenční seznam.....	52
14.1	Rozhovor s Michaelou Beránkovou.....	58
14.2	Rozhovor s Evou Haniakovou.....	61
14.3	Rozhovor s Ondřejem Havlasem.....	64
15	Archiv.....	68
15.1	Archiv E. Haniakové.....	68
15.2	Týdeník Mladý svět.....	71
15.3	Časopis Fotbal lady.....	72
15.4	SK Nusle/ FK Dukla Praha ženy.....	73

Úvod

„Fotbal není záležitostí života a smrti. Je mnohem důležitější.“

– Bill Shankly (skotský fotbalista a manažer Liverpool FC)

Fotbal je jedním z nejznámějších a neúspěšnějších sportů na naší planetě. Za celou jeho dlouhou historii můžeme vděčit mnoha lidem, kteří se svojí láskou a vášní zapsali do jejích historie. Tento sport spojen hlavně s muži. Na ženský fotbal se v historii pohlíželo spíše mezi prsty a byl považován za zpestření zavedených zvyků. Přitom v určitou dobu byl anglický ženský fotbal populárnější než ten mužský. Světové války a ego mužů však tento spor odsunuly na několik desítek let do zapomnění. Rozvoj ženského fotbalu se tak zbrzdil a největší rozkvět můžeme zaznamenat právě v dnešní době. V roce 2021/2022 se ženskému týmu FC Barcelona povedlo dovést divácké návštěvnosti kolem 80 000 diváků na stadionu, a to dokonce dvakrát. Byl to úspěch, který se povedl pouze malému množství mužských týmů. I přesto, že ženský fotbal v České republice každým rokem pomyslně roste, je stále brán jako souboj tří nejlepších týmů. Nejzvučnější týmy pražského dua Slavie a Sparty mají, co se týče historie, co nabídnout. Kolébkou ženské kopané jsou jiné země než ty české. V bakalářské práci se zaměříme na úplné začátky ženského fotbalu, uvedeme jeho začátky ve Velké Británii a v neposlední řadě také historii ženského fotbalu v českých zemích.

Tato práce vznikla za účelem zviditelnění tohoto sportu a pomoci k jeho růstu na území České republiky. Protože se v tomto prostředí pohybuji již několik let, chtěl bych tomuto sportu něco vrátit (a poděkovat) za tu možnost potkat spoustu skvělých žen a mužů z řad trenérů, trenérek, hráček, rozhodčích, funkcionářů a funkcionárek.

1 Cíle Práce

1.1 Hlavní cíl

Tato bakalářská práce má za primární cíl zmapovat historii ženského fotbalu na území Čech.

1.2 Dílčí cíle

Pro dokončení výše zmíněného cíle bylo zapotřebí zpracovat tyto dílčí cíle:

- Objasnit počátky fotbalu ve světě a následný přechod na kolektivní organizovaný sport
- Zmapování struktur prvních turnajů a oficiálních soutěží ženské kopané
- Popsání vývoje České reprezentace žen
- Sepsání strukturovaných rozhovorů s osobnostmi ženského fotbalu, který měli podíl na jeho formování
- Zmapování osobních archivů od kronikářů ženského fotbalu a získat z nich cenné informace

Osobním cílem je sepsání historie ženského fotbalového týmu dnes působícím po názvem FK Dukla Praha ženy.

2 Použité Metody

„Historik nemůže být přímým svědkem a pozorovatelem společenských událostí a procesů, které sleduje. Mezi ním a objektem jeho studie leží časová a prostorová odlehlost, která většinou daleko přesahuje rámec daný délkou jeho života i možností bezprostředního pozorování.“ (1)

V návaznosti na tento citát jsem pro sepsání a odkazování na jednotlivá témata pracoval, jak s dostupnou, tak s nedostupnou literaturou, ale i s odbornými periodiky, cizojazyčnými prameny a webovými stránkami. Při zpracovávání této historické práce převládala metoda progresivní, která popisuje události postupně od její nejstarší části k té nejnovější.

Další metody, které odpovídají nejpřesnějšímu, chronologickému vývoji, jsou:

- Induktivní a deduktivní metoda
  - Induktivní neúplná metoda (výčet z tabulek o průběhu jednotlivých sezón)
- Orální Historiografie (sestavovaná obrazu o fungování klubů nebo soutěží)
- Diachronní postup (Významné osobnosti)
- Metoda řízeného rozhovoru s osobnostmi ženského fotbalu
- Metoda sondy (Historie klubu FK Dukla Praha ženy)

(1)

Fotbalové počátky a ženské přispění v počátcích kolektivních sportů

V historickém vzhledu se obdobné formy fotbalu hráli již v dávných kulturách. První verze této míčové hry zvaná „Cchu-t'ü“ v čínských zemích se objevovala již kolem 3.- 2. století př. n. l. FIFA¹ v roce 2003 prohlásila, že tato míčová hra je předchůdkyní fotbalu, ale mezi hrami neexistuje hlubší spojení. Z dobových fresek je však patrné, že i ženy se do těchto her také zapojovaly. Dále se v historii nacházely podobné styly míčových her také u Řeků a Římanů, ale o zastoupení žen v těchto hrách nejsou žádné informace. (2), (3)

Větší pozornost, co se týče vývoje fotbalu by měla dostat Anglie, kdy se ve 12. století n.l. začíná formovat počátek tohoto sportu, který známe dnes. Dle Olivové se příchodu této hry do Anglie zasloužili právě již zmíněni Římané. Existují ale i teorie o příchodu ze zemí Dánska nebo od dobytých Vikingů. O Vikingské teorii se zmiňuje i jedna legenda. Když válečníci ze severu dobyli Anglické ostrovy a vyplenili celou zemi, tak na oslavu při návratu k pobřeží si údajně kopali usekanými lidskými hlavami poražených a trefovali jimi před vlastními lodí, které symbolizovali branku. (4, s. 245)

V období středověku se fotbal vyvíjel ve městech i vesnicích, kde proti sobě hrála většinou dvě mužstva s neomezeným počtem hráčů. Cílem bylo dopravit míč do určitého cíle. Tato hra nebyla vůbec omezována pravidly a dopravení míče do cíle mělo mnohdy za následek nepříjemných zranění. Byla to v podstatě válka o míč. (4, s. 246)

Díky své brutalitě byla hra velmi náročná a můžeme se jen domnívat, zda ženy byly součástí těchto krvavých her. Můžeme polemizovat, zda v této době nemohly plnit roli ošetřujících sester, které pomáhaly uzdravovat zraněné účastníky.

Zajímavost můžeme nalézt u autorky Daniely Kelišové v její knize „Dívčí fotbal do nebíčka nebo do peklíčka“. Dle Kelišové se roku 1394 v Anglických městech hrála tato hra pouze za přítomnosti žen. Oblíbené byly zápasy svobodných dam proti vdaným ženám. Zápasy ale byly velice brutální a anglický král, pod hrozbou trestů, nechal hry zakázat. (5)

Fotbal sehrávaný na anglických venkovech se ale postupem času začal vyvíjet a postupně se omezoval i pravidly. Přispění na vývoji měla i aktuální politická situace v zemích, zda panovník byl svolný ke konání těchto her. Většina panovníků ale hry zakazovala pro jejich brutalitu.

---

¹FIFA – Fédération Internationale de Football Association – v překladu Mezinárodní federace fotbalových asociací

Časem se tato hra dostala i do Italských měst. Tam můžeme datovat začátek kolem 15. století.

První významné italské fotbalové město byla Florencie neboli slavné „*calcio² fiorentino* neboli florentská kopaná“. (4, s. 288)

Tato populární hra již byla dopředu ohlašována, kdy a kde se bude konat. Byly zveřejněni účastníci, kteří se daného calcia zúčastňovali. Hrál se většinou na náměstí, kde byl určen počet hráčů, kteří se hry účastní (většinou 27 hráčů na v jednom mužstvu). Hřiště již mělo své ohraničení a branky již nebyly dveře od kostela. Diváci měli možnost se dívat z oken vysokých domů, někdy byla vytvořena i tzv. čestná tribuna. Ve hře se již objevovaly první prvky taktiky a pravidelnost konání akce. Oproti Anglii je florentská kopaná považována, v 15 a 16. století, za hru šlechty. A tím se fotbalu povedl významný posun. (4)

Přispění žen v dalších století je velice nejasný, a proto přejdeme již ke zmínkám organizovaného ženského sportu, který začíná na pomezí 18 až 19. století

Ženy a organizovaný sport

V další kapitole se opřeme o úplné základy organizované sportovní průpravy žen ve světě a popíšeme si, v jakém období a zemích dostávaly ženy příležitost se přiblížit tělovýchovné sportovní přípravě, která náležela převážně mužům. Následně se přesuneme zpět na britské ostrovy, kde ženy začaly pomalu psát svojí vlastní historii.

Počátky tělovýchovy žen 18 a 19. století

Ženy v průběhu lidských dějin neměly celkově ve společnosti lehkou úlohu. Od udržování ohně v jeskyních, práci na farmě až po vzorné hospodyně. Takto byly ženy situovány po mnohá staletí.

Koncem 18. století a začátku 19. století nemůžeme mluvit o obecném vzdělávání žen, natož o organizovaném ženském tělovýchovném vzdělání nebo ženském sportu.

První krůčky k přípravě žen položil švýcarský pedagog Johann Heinrich Pestalozzi. V jeho výchovných ústavech, kde žily i dívky. Denně věnoval soustavnou pozornost jejich tělesným cvičením. Proto i dívky pravidelně cvičily a upevňovaly si základy jeho výchovy. V zimních obdobích mohly provozovat bruslení anebo sáňkování. Byly to ale jen zlomky dívek, které měly to štěstí. Začátkem roku 1810 se německý pedagog Fridrich Ludwig Jahn

---

² Calcio – v z italského překladu tzv. kopnutí, kopanec, výkop nebo odkop

za tělesnou přípravu žen přimlouval ve své práci pro Německé národovectví (*Das deutsche Volkstum* v překladu Německý lid). Do praxe ji ale nepřevodl. Předpokládalo se, že fyzická zdatnost v té době byla důležitá hlavně pro muže. U žen se obávaly o přetěžování organismu. Bohužel tato přímluva zůstala jen na papíře a slovním zdůrazňování. První novodobý návrh o tělesné výchově žen sepsal roku 1829 v Bernu Phokion Heinrich Clias, který kázal evangelium gymnastiky v první polovině 19. století. Narozen v USA, ale přestěhoval se do Švýcarska. Podle Kössla „*Jeho kniha „Cvičení ke zvýšení krásy a půvabu dívek“ je odrazem jeho zkušeností“*. (6, s. 93) Jak už název knihy napovídá, bylo to hlavně z důvodu zlepšení jejich zevnějšku a zkrášlení ženských postav. V roce 1847 byl založen jeden z prvních tělocvičných spolků žen a dívek v německém Mannheimu. (6, s. 93), (7)

V 80. letech 19. století ženy začaly s veslováním, tenisem, bruslením nebo plaváním a šermem. Samozřejmě narážely na odpor z řad církve a mužské populace. Kössl a kolekt. dále citují „*vedle školní tělesné výchovy a rozvíjejícího sportu měly pro ženskou tělesnou výchovu největší význam moderní směry taneční, baletní a zdravotní gymnastiky*. (6, s. 94)

Prvky gymnastiky a tance byly pro ženy vhodnější variantou jejich fyzického rozvoje.

Přesuneme se k prvním doloženým informacím o ženském fotbale, které se datují v posledních dvou desetiletích 19. století.

3 Počátky ženského fotbalu ve Velké Británii

Fotbal jako organizovaný sport se obecně vyvíjí v Anglii a jejích přilehlých státech. První oficiální zápas žen můžeme datovat k roku 1880 v Glasgow. Bohužel nemáme o tomto utkání bližší informace, např. kdo hrál proti komu atd. V následujícím roce 1881 se sehrálo první mezistátní utkání na půdě skotského Edinburghu na Easter Road (poblíž dnešního stadionu skotského Hibernian F. C.). Proti sobě nastoupily ženské výběry Skotska a sousední Anglie. Zajímavostí je, že anglický ženský tým byl sestaven z náhodně vybraných žen, které byly verbovány z dvou velkých odvětví. Prvním byly dívky z dělnické třídy z různě specializovaných fabrik a druhou část tvořily hlavně herečky a baletky. Skotský tým v tomto prvním střetnutí vyhrál v poměru 3:0, a tak celkem jednoznačně porazily své britské sousedky. Anglický tým i navzdory porážky dále se svým ženským týmem podnikal celou řadu různých akcí po celé Anglii a sehrál další exhibiční utkání většinou za charitativním účelem. (8)

3.1 Emancipace žen do sportu

Ženský fotbal se ale stal postupem času velice nežádoucí zábavou z pohledu mužů. Muži měli za to, že fotbal je čistě mužským sportem a pro ženy je i zdravotně nebezpečným. V Anglické společnosti rezonoval názor, že tento sport pro ženy zkrátka není a měly by se starat o odlišné věci než pobíhat po travnatých hřištích s míčem u nohy. Dogmatem, které se dlouhá léta nedalo od žen celkově oddělit, bylo praní, žehlení a starání se o rodinu. (9)

Ženy s těmito názory nesouhlasily a postupně se proti těmto názorům mužské veřejnosti začaly ohrazovat.

Paradoxně ani vláda královny Viktorie (1837-1901) nepomohla ženám více se prosadit do společnosti v Británii. Královská rodina sama v tehdejších tzv. PR-aktivitách (moderně řečeno) dávala značně najevo patriarchální model rodiny, jak jej vzývala většina poddaných. Na známých dobových fotografiích je celá královská rodina orientována kolem tzv. mužské dominanty prince Alberta a královna Viktorie. Královna se prezentuje v podřízeném stavu jako milující manželka a matka, i když správu země měla na starosti ona. Patriarchální uspořádání rodiny bylo to jediné, co bylo v této době přípustné. Proto jakýkoliv náznak feminizace a oproštění žen od mužů bylo velkým pozdvižením. (9, s. 102)

Královská rodina byla ve svých veřejných aktivitách vždy velice konzervativní. Nesnažila se pomocí revolučních postojů měnit zavedené zvyky. Ani zde to nebylo výjimkou.

Doba šla kupředu, a ne každá žena se dokázala dobře provdat a tím i finančně zajistit. Následné finanční problémy způsobené odkázáním pouze na výdělek hlavy rodiny se pomalu vytrácel. Nemilost hospodářských konjunktur a krizí se ukázala jako klíčová pro zařazení žen do vnější společnosti. Zařazení do pozic, které nebyly tak fyzicky náročné jako písáčky, sekretářky, se staly klíčovými pro stabilizaci rodin dělnické třídy. (9, s. 103)

Muži se však stále neztotožňovali s myšlenkou, že by se ženy měly prezentovat jako hráčky tzv. "jejich sportu".

V roce 1894 se mužům povedlo fotbal ženám úředně zakázat. To ale hráčky uslyší ještě v mnohokrát. Dámy se však mužů nebály. Zákaz je činil ještě více kreativními. Ženská kopaná si určila svou vlastní cestu a téhož roku došlo za pomoci aristokratky Dumfries Lady Florence Dixie (dále jen Lady Dixie) k založení prvního ženského fotbalového klubu. British Ladies Football Club byl prvním v celé Anglii, který se bez ostychu hlásil k tomuto sportu i na úkor mužského nesouhlasu.

Lady Dixie nikdy nebyla aktivní hráčkou a pasovala se jen do role tzv. propagátorky. Více jí zajímal totiž lov, střelba a rybaření. Klub v té době počítal na 30 aktivních hráček a ve většině případů hrály pouze mezi sebou. Týmy pojmenované North a South sehrály proti sobě celkem 166 utkání. Na základě vysokých nákladů na cestování a ubytování nedovedly tyto týmy sehrát utkání s jinými soupeřkami, a proto když k nějakému takovému utkání došlo, byl to pro veřejnost velký zážitek. (8)

Velký rozkvět zaznamenal ženský fotbal s příchodem 1. světové války. Muži museli odcházet do války kde bojovali za svoji vlast a ženy nastupovaly místo nich do fabrik. Těžké průmyslové firmy a práce v lodních přístavech byly jedny z méně populárních (9).

Ke konci války začíná největší rozkvět britské ženské kopané.

3.2 Dick Kerr's Club

Mužské anglické kluby měly zformovány a založeny první významné anglické kluby. Manchester United, Chelsea FC nebo jejich odvěký rival Fulham FC jsou jen zmínkou těch, které utvářely britský mužský fotbal. Ženské fotbalové kluby nebylo jednoduché založit, i díky nesouhlasu mužů a týmy se spíše tvořily v továrnách, kam tyto dámy během 1. světové války nastoupily.

V roce 1917 se v anglickém Prestonu zrodil jeden z nejznámějších ženských týmů té doby s názvem, „Dick Kerr's Club“. Původně závod na výrobu lokomotiv a tramvají byl začátkem 1. světové války přeměněn na muniční továrnu a jejich zaměstnankyně v březnu 1920 sehrály historicky první mezinárodní zápas proti francouzskému Femina Paris. Čtyři vzájemná utkání sledovalo na 61 000 platících diváků.

Dalším milníkem byl zápas s St. Helens Ladies na druhý svátek vánoční tzv. boxing day, na stadionu v Goodison Parku (domovský stadion Everton FC přihlíželo zápasu 53 000 diváků a dalších 10 000 zájemců zůstalo před branami.). (9, s. 106)

Během 48 let trvání tohoto ženského týmu dokázaly sehrát 833 zápasů z tohoto 759 zápasů vyhrály, 46 remizovaly a pouze 28 střetnutí skončilo prohrou. Tým se vyznačoval černobílými pruhovanými dresy s malým symbolem na levém prsu a modrými trenýrkami nebo pumpkami. V dobových fotografiích můžeme vidět i módní kloboučky. (10) (11)

Mezi lety 1918/19 se začala hrát samostatná liga a v roce 1921 se počet ženských týmů rozrostl na více než 150. Ženský fotbal začal nabírat na síle a přitahoval k fotbalu nové diváky. (9, s. 106)

3.3 Zákaz ženského fotbalu

Ženský fotbal se stal natolik úspěšným, že začal značně konkurovat tomu mužskému, který se po válce začal pomalu obnovovat. Football Association (dále jen FA) se bála úspěchu ženského fotbalu tak, že jej toužila hned zarazit. Rovnoprávnost žen a mužů nebyla po ukončení války na pořadu dne, a tak v roce 1921 se slavná FA rozhodla omezit organizování ženských fotbalových týmů na hřištích členů FA. A tyto týmy potřebovaly k tomu jejich speciální souhlas. Situace v závěru roku vygradovala do fáze úplného zákazu organizování všech zápasů ženských týmů. (9)

Rozkvět ženského fotbalu se pozastavil. Hřiště, která nebyla pod správou FA nesplňovala požadavky a ženské týmy se vrátily do více komorních podmínek. Louky a travnaté plácky byly jedny z mnoha útočišť.

Postoj FA vydrží dlouhých 59 let, až v roce 1970 je tento zákaz slavnostně zrušen. Ženský fotbal po tuto dobu zcela nezanikl jen se začal organizovat mimo jejich struktury. Podobný postoj měly i jiné státy v Evropě a 70. léta 20. století můžeme považovat za znovuzrození tohoto sportu, kde měly i podporu veřejné sféry. (9)

Ženský fotbal začal společnost více a více zajímat. Nabídl úplně jiný pohled na sport jako takový. Do opozice mužům, ze kterých je cítit velká agresivita a chuť dosáhnout co nejlepšího výsledku, se stavily ženy, které využily své lepší spolupráce k rozvoji krás fotbalu jako nádherného týmového sportu.

4 Ženský fotbal v českých zemích

Díky práci pana Maiera a hráčce pražské Slávie Evy Haniakové, která podědila obrovsky cenný archiv od Zdeňka Hankeho o ženském fotbale v českých zemích, dokážeme již s lepší přesností sestavovat obrázek ženského fotbalu v českých zemích. Na začátku 20. století se v českých zemích fotbal objevoval na denní bázi. Soupeření dnes známých pražských „S“, která se založením datují na konci 19. století již sváděly své sportovní bitvy před masou diváků. Zatím tato hra patřila u nás pouze mužům. Ženy se věnovaly spíše méně populárním kolektivním hrám. Jednou z jejich oblíbených byla národní házená, ze které postupně hráčky přecházely k fotbalu.

4.1 Období před 2. světovou válkou

Dle kolegy Maiera je první zmínka o ženském fotbalovém utkání již před začátkem 1. světové války z roku 1913 v olomouckém kraji, která nehraje v historii českého ženského fotbalu zas tak zásadní roli, ale v roce 1934 se již formuje první fotbalový tým v jihomoravském městě Brně. (2)

Právě hráčky národní házené a atletky, které si kopáním do míče krátili svůj volný čas mezi tréninky, daly vzniknout prvnímu ženskému fotbalovému klubu. Dle Haniakové se na založení ženského fotbalového týmu podílel i úspěch naší mužské fotbalové reprezentace na Mistrovství světa v Římě roku 1934, když se mužstvo dostalo do finále proti Itálii, které náš výběr bohužel prohrál 2:1 v prodloužení. (12) (13, s. 300)

Házenkářský tým SK Židenice v tomtéž roce založily první ženský fotbalový klub, kde právě hráčky házené tvořily jádro týmu. Své první fotbalové hřiště musely hráčky hledat po travnatých prostranstvích, pastvinách nebo betonových plátcích. Po určité době našly útočiště v oddílu mužské kopané Sparty Brno. Staly se právoplatnými členkami oddílu, ale o pár měsíců později musely své sportovní průkazy vracet zpět. Mužské konzervativní chování nedovolilo tomuto uskupení zatím jít oficiální cestou fotbalového klubu. (2)

4.1.1 1. Československý dámský fotbalový klub Brno

Tým se odtrhl a založil si své nové družstvo pod názvem 1. Čsl. DFK Brno³. (5) Na pronajatém hřišti bývalého zřizovatele tým trénoval a odehrál i pár přátelských utkání. Utkání často sehrávaly proti sobě nebo proti mužským týmům.

---

³ 1. Československý dámský fotbalový klub Brno

Další ženská fotbalová družstva se u nás ještě nevyskytovala, a tak Brňanky musely za hranice naší vlasti. Rakousko bylo nejbližší volbou. Prvním ženským soupeřem byla Austria Vídeň. Zápas bohužel neskončil slavně pro brněnské hráčky. Prohra 1:7 v roce 1936 na hřišti Sparty Brno byla víc než vypovídající, aby Brňanky začaly na své hře pracovat. Následovaly zápasy proti FC Wien, Rapid a Vindbona, které sehrály na domácí půdě. Výsledky nejsou známy. Tato utkání byla sehrána na hřišti DTJ v Brně za Lužánkami, protože oficiálně již nemohly sehrávat zápasy na hřištích klubů registrovaných ve svazu kopané. (13, s. 302) (2)

Díky těmto zápasům získal tým dobré konexe a jezdil na zápasy i na oplátku za Rakušankami. Ženský fotbal se v té době hrál již i v jiných zemích (např. Francie, Anglie) ale finanční náklady nedovolovaly dlouhé cesty do ciziny. Po dvou letech se hra týmu 1.Čsl. DFK Brno mnohonásobně zlepšila a počet hráček, které měly zájem o fotbal se postupně navyšoval. (13), (2)

Kromě týmu 1. Čsl. DFK Brno se po roce 1936 objevuje v Brně i další ženský tým Slávie Husovice. V roce 1938 sehrály hráčky zápasy i proti týmům z Jugoslávie. V Praze byl postup trochu pomalejší. První oddíl ŽSK Praha, který trénoval na hřištích v Braníku, již neměl možnost se tolik rozvíjet. Svoji činnost ukončil v roce 1941. Odpor orgánů vedené mužskými protějšky neměl pochopení nad ženským fotbalem a úspěšně potlačoval tento sport. K tomu přišla další špatná zpráva. Sílicí moc nacistické strany vedená Adolfem Hitlerem, rozpoutala v roce 1939 celosvětový vojenský konflikt pod názvem II. Světová válka. Ten měl za následek pozastavení rozvoje ženského fotbalu v českých zemích. Brněnské hráčky 1. Čsl. DFK Brno ukončily svoji činnost v roce 1939. Týmy sehrávaly pouze tréninkové zápasy mezi sebou. Vycestování do zahraničí nebylo možné. (2), (14)

Nejdůležitější členkou týmu 1. Čsl. DFK Brno byla brankářka Libuše Drahovzalová, která se stala velkou propagátorkou ženské kopané na českých a moravských územích. Díky ní se v roce 1966 uskutečnil jeden z nejnámějších dívčích turnajů v kopané O perníkové srdce mladého světa. Díky její iniciativě se ženský fotbal na českém území znovuzrodil.

4.2 60. léta 20. století

Po ukončení II. Světové války nebylo pomyšlení na nějaké fotbalové manýry. Svět i České země se vzpamatovaly z hrůz války. Až začátkem 60. let se dle Haniakové a Maiera začíná ženský fotbal vzpamatoávat.

Celospolečenské uvolnění začátkem 60. let minulého století přineslo obecnou i kulturní uvolněnost, která v té době velice ovlivňovala českého občana. Jeden z prvních impulsů vzkříšení ženské kopané bylo natočení filmu o fotbalistce Ivany Petřů s názvem „Ivana v útoku“. Film režiséra Josefa Pinkavy z roku 1963 pojednával o mladé dívce, která umí hrát velmi dobře fotbal a dokáže se vyrovnat svým klučíci protějškům. Hráť s nimi ale nemůž, a tak se díky kadeřnickému umění ostříhá tak, aby nikdo nepoznal, že je dívka. Z Ivanky se najednou stal Ivan. Trenér kluků si ji všimne, jak je šikovná a postaví jí do útoku. Lež, ale brzy praskne, díky Ivanině učitelce ze základní školy, která ji pozná i přes její kamufláž. Začne ji fandit výkřiky: „Ivano, Ivano!“ Film byl natočen ve dvou verzích jak barevně, tak černobíle. Roli Ivanky si zahrála hráčka pražské Slávie Eva Jarková. Film získal řadu ocenění. Jednou z nich byla cena ze 16. mezinárodního festivalu pro děti a mládež v italských Benátkách v roce 1964. Promítal se v řadě zemí i mimo tehdejší Evropu. (13, s. 309- 311)

Dle Maiera mělo zásluhu i lednové vydání časopisu STADION, kde se na fotografii objevila francouzská hráčka v dresu a kopačkách. Měla za cíl požádat švýcarský fotbalový svaz o povolení hrát s kluky za dorostenecké soutěže. Její vyřešení žádosti není známé. (2)

Stále se nacházíme v době, kdy je nepochopitelné, aby ženy hrály fotbal. Objevovaly se dívky, které měly tu chuť s kluky hrát tento míčový sport, ale bylo jich velmi pomálu. Většinou byly i považovány za duševně choré nebo laicky řečeno za „exotky“.

I díky těmto impulsům si bývalá hráčka Brněnského D.F.K Libuše Drahovzalová znovu připomněla krásy, které jí fotbal před válkou přinášel a napsala dopis do týdeníku specializovaného na mládež s názvem „Mladý svět“. Redakční tým mladého světa tento dopis velmi zaujal a nechal se zorganizovat dívčí turnaj v kopané. Tak se v roce 1966, právě díky iniciativě p. Drahovzalové a redakčního týmu v čele s p. Dobiášem vyhlásil turnaj, do kterého se mohly přihlásit dívčí fotbalové týmy. Rozkvět ženského fotbalu začíná. (13, s. 311)

Turnaj s názvem „O perníkové Srdce Mladého světa“, který redakce zorganizovala, měl veliký úspěch a ohlas. Celkově bylo uspořádáno 24. ročníků (od roku 1966 do 1990, s výjimkou roku 1968, kdy se nehrálo kvůli srpnovému politickému převratu -> Invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa). V tomto období se vytvářejí a uskupují všechny vřhlasné ženské týmy na českém území. Do prvního ročníku konaném v roce 1966 nastoupily hráčky pražské Slávie i Sparty, které vznikly pár hodin před konáním turnaje.

Oficiální mužstva sláviček i spartánek byla seskupena až o rok později, z řad hráček národní házené, košíkové nebo atletek. V roce 1990 se koná poslední ročník tohoto turnaje. Kvůli nedostatečné komunikaci mezi kluby a slabé finanční podpoře turnaj zaniká. (2)

Vliv na ukončení tohoto turnaje měli i události konané v roce 1989 neboli Sametová revoluce a svržení komunistické strany. V průběhu dochází k pomyslnému útlumu ženského fotbalu. Více o turnaji a jeho průběhu a obsazení bude zmíněno v kapitole „Turnaj o Srdce mladého světa“.

4.3 Období po Turnaji

Ženský fotbal od 80 let minulého století začíná stagnovat. V roce 1989 se hrají na území Čech hraje pouze pár oblastních lig. Roku 1991 se začínají odehrávat Národní liga, která obsahuje nejlepší české a slovenské ženské týmy. Končí ale dalším ročníkem z důvodu rozdělení České a Slovenské Republiky na dva oddělené státy. (15)

Větší revoluce se děje až začátkem milénia. V březnu roku 2002 se v Praze na Strahově shromáždí setkání předsedy ženské a dívčí kopané a zástupců klubů, aby se dohodlo na reorganizaci soutěží. (2)

5 Struktura ženských turnajů a soutěží v Českých zemích

Nejvýznamnější zůstává turnaj „O perníkové Srdce Mladého světa“, který odstartoval ženský fotbal na českém a moravském území. Následuje první založení lig na moravském území a přechod na české pahorky. Dále se restrukturalizují soutěže začátkem roku 2003 a 2013.

5.1 Turnaj Srdce mladého světa v období 60. a 70. let

První ročník se konal ve vršovickém Edenu. Turnaje provázely velice nelibé názory publika a celá akce působila velice žoviálně. Do pražského Edenu dorazilo nakonec 26 mužstev ze 34 přihlášených. (16) (2)

Týmy, které se zúčastnily prvního ročníku turnaje, byly: Rapid Jihlava, Horalka Chvaleč, Viktoria Žižkov, ČSM⁴ Mariánské Lázně, SVVŠ Ústí nad Labem, Praha 10, Jiskra Aš, Sokol Lhenice, Gumotex Břeclav, XI. Přípotoční, Aero Letňany, Progoděv Nymburk, Bohemians Praha, Spartak Strakonice, Slavia Praha, Texlen Adršpach, Železniční učiliště Praha,

---

⁴ Československý svaz mládeže

SVVŠ Tábor, Příbram, Příbice, Zbytek ČSSR⁵ (trenérka Libuše Drahovzalová), Cremona Luby, Sparta Praha, Žirovnice, Sokol Poštorná, SEŠ Praha 10. (16, s. č. 43/1966 str. 5)

Sestava týmu sláviček využila domácího prostředí a zvítězila. Jednou z důležitých hráček týmu byla řecká hráčka Leftera Paraskevopulová. Nejmladší hráčkou turnaje se stala Hanka Slámová z Prahy 10, které bylo pouhých 10 let. Trenér sláviček Marzin využil jejich dovedností a rychlé práce s míčem k tomu, aby pobavila publikum svými finesami a dopomohla slávičkám udržet vítězství v pozdějších fázích zápasu. Ve finále prvního ročníku se potkaly soupeřky pražských S, spart'anky a domácí slávičky. Zápas vyhrály slávičky v poměru 1:0 a odnesly si ceny pohár ÚV ČSM, poukázku na zboží v hodnotě 1100 Kč do prodejny Klub a dvoudenní zájezd do zahraničí od cestovní kanceláře ČSM. Rozhovor redaktorům poskytla i jedna z iniciátorek celého turnaje a průkopnice dívčí kopané Libuše Drahovzalová: *„Mám radost z počtu zúčastněných družstev a z množství talentů. Jsem nejšťastnější člověk pod sluncem; Nedoufala jsem, že se něco tak radostného prožiju“* dodala na závěr. (16, s. č. 43/1966 str.4)

Druhý ročník turnaje „O perníkové srdce Mladého světa“ v roce 1967 již musel uspořádat kvalifikační turnaje pro vstup do hlavní části turnaje. Kvalifikační boje se hrály v jihočeské Kaplici, Slaném nedaleko Prahy a sklářských Teplicích. Zúčastnit se mohly i dva nejlepší týmy nově vzniklé Moravské Ligy, která již probíhala. Turnaj se opět hrál na slávičickém hřišti v pražském Edenu oba víkendové dny 21.-22. října 1967. Enormní zájem o druhý ročník čítal 46 družstev. Do Prahy jich nakonec dorazilo pouze 27. Byly sestaveny čtyři skupiny, z nichž vítěz postoupil do tzv. finálové skupiny, kde se odehrály zápasy „každý s každým“.

Do finálové skupiny se probjovaly týmy „pražský S“ Sparty a Slavie, dále Spartak Vršovice a dívky ze Slavie Kaplice. Slávičky obhájily vítězství i díky gólu Leftery Paraskevopulové, která proměnila pokutový kop, a Slávičky tak opět vyhrály 1:0 nad spart'ankami. Návštěva na obou dnech byla enormní i proto se poslední zápasy musely odehrát na hlavním stadionu mužské Slavie ve starém Edenu. Dle týdeníku Mladý svět zápas sledovalo kolem 5-6 tisíc diváků. (16)

Roku 1968 se turnaj nekonal z důvodu Invazi vojsk Varšavské smlouvy na území Československa.

---

⁵ Československá socialistická republika

Do třetího ročníku turnaje „O perníkové Srdce Mladého světa“ konaném v roce 1969 se přihlásil zatím rekordní počet družstev. Turnaj poprvé změnil adresu konání.

Tentokrát se turnaj uskutečnil v Rožnově pod Radhoštěm. Turnaj čítal 64 přihlášených týmů. Pro vstup do samotného turnaje se opět muselo projít kvalifikačním kolem. Turnaj potřetí v řadě vyhrálo družstvo pražské Slávie, které válcovalo doslova celou Evropu. V čísle 11 časopisu Mladý svět vyšlo roku 1969 rozhovor s nejlepšími českými fotbalistkami a jejich trenérem Vildou Marzinem. (16)

Čtvrtý ročník turnaje konaný roku 1970 byl výjimečný tím, že bylo odvysíláno první ženské utkání v celostátní televizi. Finále mezi SK Slavia Praha a ZPA Duklou Prešov, mohly sledovat statisíce diváků na svých televizích přijímačích. Turnaje se poprvé zúčastnily celky z jiných zemí. O turnaj byl také větší mediální zájem a předání vítězného poháru se ujaly herecké kapacity Jiřina Bohdalová a Radek Brzobohatý. Turnaj doprovázel bohatý kulturní program. Konání turnaje se opět konalo v Rožnově pod Radhoštěm a atmosféra byla neuvěřitelná. Vítězkami se staly hráčky Slávie Praha Exico, které porazily své slovenské soupeřky z Prešova 4:3, a to až po pokutových kopech. Slávistky slavily čtvrté vítězství v řadě. (2) (16, s. č. 40/1979 str.13)

Pátý ročník nepřinesl nic revolučního, co se týče organizace. Jedinou novinkou bylo vyhlášení nových vítězek turnaje, kterými se poprvé od vzniku nestaly hráčky Slávie. Hlavní cenu a vítězství v turnaji si odnesly semifinalistky z minulého ročníku hráčky Dukly ZPA Prešov. (16)

Další 4 ročníky se nesly v podobném duchu a vítězkami se opět staly hráčky Slávie, které si odnesly vítězství ze 6., 7., 8. a 9. ročníku. Výroční 10. jubilejní turnaj vyhrály konkurentky z pražské Sparty. (2)

Turnaj se v 60. a 70. letech pyšnil velkému ohlasu a proniknutí ženské kopané do společnosti bylo větší. Turnaj byl již situován do podřadné role. Díky němu se ale povedly založit a uspořádat pravidelnější soutěže. V dalších turnajích se postupně začaly objevovat i zahraniční týmy, které toužili porazit, ale zatím nestačily na suverénní týmy Slávie a Sparty. Právě tyto týmy se totiž v průběhu 70. a 80. let střídaly v držení vítězného perníkového srdce. Spartanky však od 13. ročníku začaly úřadovat, i díky obměně vítězné generace Slávistek.

Dále jen vítězky ročníků od roku (1977-1983):

- 11. ročník (1977): Slavia IPS Praha
- 12. ročník (1978): Slavia IPS Praha
- 13. ročník (1979): Sparta ČKD Praha
- 14. ročník (1980): Sparta ČKD Praha
- 15. ročník (1981): Sparta ČKD Praha
- 16. ročník (1982): Sparta ČKD Praha
- 17. ročník (1983): Slavia IPS Praha

(16)

5.2 80. léta – pomalý úpadek turnaje

Prestiž turnaje 18. ročníkem pomalu upadá. Zájem o účast projevilo zatím nejméně týmů v historii. Pořadatelé se v průběhu let stala i jiná města např. Ústí nad Orlicí nebo Hodonín. Turnaje se začínají zúčastňovat i zahraniční týmy z Německa. Jedním z nich byla německá Turbina Postupim, která v té době patřila mezi nejsilnější týmy v Německu. Následně se probjovala do finále, kde se střetla proti pražské Spartě. V 19. ročníku turnaje se zúčastnilo pouze 8 týmů.

Dále jen souhrnné vítězky od roku (1984–1989):

- 18. ročník (1984): Sparta ČKD Praha
- 19. ročník (1985): Slávie IPS Praha
- 20. ročník (1986): Sparta Praha
- 21. ročník (1987): Tým Reprezentantek z Finska (Slavia poprvé do turnaje nenastoupila)
- 22. ročník (1988): Slávie IPS Praha
- 23. ročník (1989): výběr ČSSR „23“

(2)

5.3 Poslední 24. ročník – konec turnaje

Turnaje již pár posledních ročníků provází problémy s tristní komunikací mezi ženskými kluby a slabá finanční podpora od sponzorů a Českého fotbalového svazu, který vzal ženský fotbal pod svá křídla v roce 1976.

Problémy se nepodaří vyřešit a 24. ročník je tím posledním, který završuje revoluční turnaj, který navždy změnil běh ženského fotbalu v českých zemích. (2)

Poslední ročník se opět koná v Praze. Pořadatel je TJ Mladí Praha 6, jejichž tým startuje v 1. lize. Na turnaj bylo pozváno šest družstev ze zahraničí například výběr fotbalistek z Moskvy nebo Polky ze Czarny Sosnowiec. Z národní soutěže startovaly hráčky Sparty Praha, Slavie Praha, obhájkyně perníkové srdce Juniorský tým ČSFR⁶ anebo Slovenky ze Skloplast Trnava. Vítězství si však zaslouženě odnesly hráčky Sparty Praha, které se stávají posledními vítěžkami tohoto turnaje. (16, s. č. 33/1990 str. 22)

5.4 Struktura pravidelných soutěží

Během úspěchu turnaje „O perníkové srdce Mladého světa“ se nám začínají rozbíhat i první ženské soutěže. Po uskutečnění prvního ročníku se roku 1966 utváří sekretariát dívčí kopané, vedený Libuší Drahovzalovou v Brně. V roce 1967 se začíná spouštět tzv. Moravská liga, která je považována za první pravidelnou soutěž v dívčí kopané na území Moravy. Dále se v tomtéž roce na českém území začínají hrát další dvě soutěže, a to středočeská a východočeská. (2) (17)

Rok 1969 je pro ženský fotbal velice významný. Byl vytvořen Svaz dívčí kopané na Moravě a v Čechách. Dále byl založen Svaz dívčí kopané na Slovensku. Zde se soutěže již hrály, chybělo jim však úřední vedení. ČTO přijalo dívčí kopanou jako sport s budoucností a zařadilo jako regulérní sport (16) (15)

V prosinci 1969 se začíná sestavovat první pevnější struktura pravidelných ženských soutěží. Byla vytvořena tzv. Národní liga pro rok 1970 a 1971, do které postupovaly první dva týmy z oblastních soutěží. Roku 1970 se na českém území začíná hrát 1. liga, 2. liga a středočeská divize. (2) Tohoto roku pomáhá ženskému fotbalu na českém území i UEFA, která zařazuje a povoluje správu ženskému týmu pod vedením mužských svazů. Bohužel ženským týmům v Česku to bylo spíše ke škodě než užitku.

Po čtyřech letech metodické a organizační práce se sekretariát dívčí kopané stěhuje roku 1970 do hlavního města ČSSR. Sídlo bylo v ÚV ČTO⁷ v Praze. (17)

Roku 1976 se začínají přicházet první větší změny. Na doporučení ze strany FIFA z roku 1970 je správa ženského fotbalu na území Čech přesunuta pod hlavičky fotbalového svazu

---

⁶ Česká a Slovenská Federativní Republika

⁷ Ústavní výbor České tělovýchovné organizace

mužů. Vzniká tak reorganizace soutěží. Byl snížen počet družstev v nejvyšší soutěži a druhá liga se již vůbec neměla hrát. Od této doby začíná upadat počet ženských oddílů (2)

Během těchto let se stále hraje 1. nejvyšší soutěž a pokračují další ročníky turnaje „O perníkové srdce Mladého světa“.

V roce 1984 se vytvořila nová podoba soutěží, které měly nahradit národní soutěže, ve kterých hrály ty nejlepší výběry Česka a Slovenska. Správa by měla patřit pod místní krajské orgány. Soutěže by se rozdělily do tří skupin. Z nejsilnější skupiny A by postupovaly dva nejlepší celky a z dalších dvou skupiny B a C pouze vítězky. Tyto čtyři týmy by se poté utkaly o ligový titul. (2)

V letech 2002 začíná další velká reorganizace soutěží. Znovu rozděleny na 1. ligu, 2. ligu a čtyři skupiny divizí. Tato varianta je brána zatím jako přechodné řešení a zástupci klubů navrhuje, aby se další rok poslední soutěže přejmenovaly na III. Ligovou soutěž. Návrh uspěl a v tomto období se na našem území hraje 1. liga, která čítá 10 nejlepších celků z Čech, Moravy i Slezska. Vytvoření juniorských soutěží začátkem milénia mělo velký význam pro rozvoj ženského fotbalu. (18), (2)

6 Ženské soutěže v současnosti

O ženské soutěže v České republice se staral do března 2023 Zdeněk Mužík ve spolupráci se Sportovně-technickou komisí, která zveřejňuje všechny důležité informace jako např. Termínovou Listinu. Nad těmito orgány je zřízena i Komise ženského fotbalu, která čítá celkově sedm členů. Tato komise má na starosti skladbu těchto komisí (Sportovně – Technickou komisi, Komisi Rozhodčích). Obsazování a vypisování řízení na pracovním místy v rámci reprezentací a další směřování ženského fotbalu v České republice. Roli vedoucího úseku ženského fotbalu v České republice nyní zastává Erich Brabec. (19)

Aktuálně jsou soutěže rozděleny podle výkonnostní skupin a podle věku fotbalistek. Pokud bychom měli začít týmy kategorie dospělých, jsou soutěže uspořádány pro sezónu 2022/2023 následujícím způsobem:

- 1. Liga žen (celkem 1 skupina po 8 družstvech)
- 2. Liga žen (celkem 1. skupina po 8 družstvech)
- Česká fotbalová liga žen (celkem 1 skupina po 10 družstvech)

- Divize (celkem 3 skupiny v Čechách a 3 skupiny na Moravě)
  - Skupina A ženy Čechy (celkem 10 družstev)
  - Skupina B ženy Čechy (celkem 9 družstev)
  - Skupina C ženy Čechy (celkem 9 družstev)
  - Skupina A ženy Morava (celkem 9 družstev)
  - Skupina B ženy Morava (celkem 10 družstev)
  - Skupina C ženy Morava (celkem 10 družstev)

Celkem									
#	KLUB	Z	V	R	P	S	B	P+	P-
1.	AC Sparta Praha	14	11	3	0	52:8	36	0	0
2.	SK Slavia Praha	14	11	1	2	76:10	34	0	0
3.	1. FC Slovácko	14	8	3	3	38:24	27	0	0
4.	FC Slovan Liberec	14	8	2	4	33:16	26	0	0
5.	FC Viktoria Plzeň	14	4	2	8	21:35	14	0	0
6.	Lokomotiva Brno H.H.	14	3	1	10	14:42	10	0	0
7.	FK Dukla Praha	14	2	2	10	11:49	8	0	0
8.	FC Baník Ostrava	14	1	2	11	6:67	5	0	0

Obrázek 1; Konečná tabulka základní části 1. ligy žen 2022/2023; Zdroj: FAČR – soutěže žen

Soutěže dívek do 18 let věku mají tuto strukturu:

- 1. liga dorostenek (celkem 1 skupina po 10 družstev)
- 2. liga dorostenek (celkem 2 skupiny)
  - Čechy (celkem 10 družstev)
  - Morava (celkem 3 družstva)

Soutěže dívek do 15 let věku:

- 1. liga starších žákyň (celkem 2 skupiny)
  - Čechy (celkem 10 družstev)
  - Morava (celkem 8 družstev)
- 2. liga starších žákyň
  - Čechy (celkem 7 družstev)

Soutěže dívek do 13 let věku:

- 1. liga mladších žákyň (celkem 2 skupiny)
  - Čechy (celkem 9 družstev)
  - Morava (celkem 9 družstev)

- 2. liga mladších žákyň
  - Čechy (celkem 4 družstva)

(18), (20)

Přípravkové dívčí kategorie sehrávají soutěže společně s klučíci týmy v regionálních oblastech, pod kterou tým spadá. Velmi často se objevují dívky v těchto přípravkových kategoriích ještě namíchané společně s kluky.

7 Nejlepší ženské týmy na českém území

7.1.1 Ženské týmy z hlavního města

V průběhu 60. a 70. let se utvářejí první oficiální ženské týmy, které jsou již nezávislé na házenkářskými týmy. Právě z národní házené hráčky převážně k fotbalu přecházely. Těmi nejvýznamnějšími se staly vršovické slávistky a protihráčky z nedaleké Sparty.

SK Slavia Praha

Slavistky jsou nejúspěšnějším ženským klubem, který na českém území kdy vznikl. Hráčky kolem trenéra Vildy Marzina, bývalého brankáře, se seskupily v jeden tým poprvé několik hodin před konáním prvního ročníku turnaje „O srdce Mladého světa“ pořádaného v roce 1966. V roce 1967 byl založen tým oficiální cestou a jejich úspěchy jim daly možnost vycestovat na turnaj do Itálie. Dalšími zájezdy byly například do Dánska nebo NSR⁸. Fotbalistky Slávie byly známe po celé Evropě. Slávistky turnaj „O perníkové Srdce Mladého světa“ dokázaly vyhrát 4x po sobě (v letech 1966, 1967, 1969, 1970). Nejvýznamnějšími hráčkami prvního týmu byly např. Slávka Vošická nebo Eva Jarková. Jednou z dalších významných osobností z řad Slávie je i nynější trenérka a členka fotbalové síně slávy Eva Haniaková (dříve Hezinová). Po roce 1975, kdy u týmu skončil trenér Marzin, bylo pro slávistky těžké navázat na výkony z předcházejících let.

Fotografie týmu Slávistek před konáním třetího ročníku turnaje „O perníkové Srdce Mladého světa“ roku 1969.

---

⁸ Německá Spolková republika

Obrázek 2; Slavia Praha ženy; fotografie z týdeníku Mladý svět č.44/1969

V novodobé historii slávistky stále patří mezi nejlepší týmy v České republice. V sezóně 2021/2022 vyhrály „double“⁹. Na double má podíl i bývalý hráček pražské Dukly Michael Kolomazník. Toho střídá v roce 2023 legenda pražské Slávie Karel Piták, který dokázal s ženami postoupit do skupinové fáze Ligy mistryň. Ta patří na pomyslný vrchol klubových fotbalových soutěží.

Slávie "vychovala" rovněž několik hráček, jež odešly hrát do zahraničí. Kateřina Svitková v roce 2020 přestoupila do anglického West Hamu United, aktuálně působí v dresu londýnské Chelsea. Barboru Votíkovou si vybral v roce 2021 jako posilu ještě slavnější francouzský klub Paris Saint – Germain.

⁹ Víteztví v lize a zároveň vítězství ligovém poháru

Fotbalistky Slavie v letech 1993/1994 získaly v pravidelné ženské soutěži celkem 8 titulů.
(21)

Obrázek 3; oslava výhry v ligovém poháru; fotografie: Martin Adamec; FAČR

AC Sparta Praha

Spartanky se stejně jako jejich konkurentky zúčastnily roku 1966 prvního turnaje „O perníkové Srdce Mladého světa“. Oficiálně byly založeny až o rok později 18. srpna 1967. (2) Sparta v prvních letech soupeření neměla vůbec jednoduché. Větších úspěchů se jí dostává až v průběhu 80. let minulého století. Tehdy sehrávaly bitvy proti slávistkám jak na poli turnajovém, tak i ligovém. Jiné týmy v českých zemích bohužel nebyly takových výkonnostních kvalit a soupeření mezi pražskými „S“ je do dneška tím nejzajímavějším, co nám ženský fotbal v Česku může nabídnout. Největší rozkvet

Obrázek 4; bývalý trenér ženské Sparty a České fotbalové reprezentace žen Dušan Žovinec; sparta.cz

zažívají hráčky sparty pod vedením trenéra Dušana Žovince, který nastoupil ke spartankám v roce 1988.

Převzal tedy pomyslné žezlo od bývalého trenéra Pavla Genzera, otce známého televizního baviče Richarda Genzera. V 90. letech 20. století nemá tým spartanek v českých zemích konkurenci. Dobrá infrastruktura spartanských týmů na Strahově a finanční podpora ze strany klubu pomáhá v úspěchu spartanek v nejvyšší soutěži. I díky tomu si Spartanky mohly zahrát skupinu evropské pohárové soutěže, ze které ale bohužel do další fáze turnaje nikdy nepostoupily.

Celkově od roku 1993 do současnosti získaly spartanky 21 titulů v české nejvyšší ženské soutěži. (21)

V dnešní době je tým v sezoně 2022/2023 pod vedením slovenského trenéra Martina Masaryka na vrcholu první ligy a zvítězil v základní části. Tým je již zprofesionalizován ale ne natolik, aby se tím všechny hráčky týmu mohly naplno živit.

K ikonám spart'aneek patří například bývala kapitánka Iva Mocová, která aktuálně působí v klubu jako hlavní trenérka kategorie dívek do 18 let. Dále můžeme jmenovat setry Irenu a Lucii Martínkovi, které v dresu Sparty odehrály nespočet zápasů a přispěly svými výkony k úspěchu celé spart'anské dívčí komunity. Poslední významnou hráčku je i nynější kapitánka spart'aneek a národního týmu Petra Bertholdová, kterou můžeme vidět společně s Lucií Martínkovou na přiložené fotografii.

S největším zápasem a s ním spojenou největší mediální podporou ženského derby se setkáváme až v nedávné době. Děvčata obou „pražských S“

odehrály 26.3. 2023, 14. kolo 1. ligy žen 2022/2023 na stadionu mužského týmu v epet ARENĚ na pražské Letné. K zápasu byl připraven plnohodnotný program, který můžeme běžně vidět u mužských týmů. Zápas spart'anky vyhrály 1:0 díky trefě křídelní hráčky Changové. Utkání také přihlíželo zatím největší počet plátích diváků, který činil 5734 a vytvořil tak nový ligový rekord v návštěvnosti na české nejvyšší soutěži žen.

Obrázek 5; Promo k derby; Eliška Sonntagová (vlevo), Petra Bertholdová (uprostřed), Lucie Martínková(vpravo); sparta.cz

8 Česká fotbalová reprezentace žen

V 70. letech minulého století byly zástupkyněmi naší republiky hlavně hráčky pražské Slávie a Sparty. Z těchto dvou týmů se vždy poskládala reprezentační jedenáctka, těch nejlepších hráček, které reprezentovaly ČSR. Nic ale v té době nebylo oficiální.

V roce 1970 byla pozvána tzv. československá fotbalová reprezentace přihlášena na neoficiální mistrovství světa v Itálii. Hráčky měly 7. července 1970 sehrát první utkání proti konkurentkám z Dánska. Z důvodu srpnových událostí roku 1968 se ale Čěškám veškeré demokratické akce zakázaly a byly z turnaje odvolány. (13, s. 70)

Komunistická vláda omezila mezinárodní zápasy jen na sehrání zápasů s povolenými státy, kterých v té době nebylo mnoho. Mnoho států východního světa ještě neměla vybudované ženské fotbalové týmy. V roce 1971 sehrály zápasy proti Dánkám nebo sboru Jánošic.

Prvním oficiálním utkáním ženské reprezentace zapsaným do kroniky se stalo utkání konané 14. dubna 1985, kdy se naše hráčky ČSSR utkaly se soupeřkami z Maďarska. Zápas se odehrál na Slovensku na stadionu V Petržalce. Utkání skončilo nerozhodným skóre 2:2.

Za československý socialistickou republiku nastoupily tyto hráčky:

Malá- D. Procházková, Haniaková, Valešová, Vondrová – Poláčková, J. Nováková, Hodinová – Štěrbová, Gulišová, A. Nováková

Trenérem byl Josef Zurynek. (13, s. 73)

Do širšího povědomí veřejnosti se ženská kopaná dostává v roce 1989. V této době je trenérem reprezentace Dušan Žovinec. Současně také trenér oddílu ženské Sparty.

V dnešní době je Česká fotbalová reprezentace na vzestupu. Chybí jí pouze větší úspěch v podobě účasti na Mistrovství světa nebo Evropy. Nejbližší se tomu hráčky přiblížily v roce 2021 v boji kvalifikace na Mistrovství Evropy, kdy podlehly ve druhém zápase favorizovaným Švýcarkám v pokutových kopech 3:2. Tým trenéra Karla Rady se v minulých dvou letech se zúčastnil dvou velmi prestižních turnajů. Jedním z nich byl turnaj konaný roku 2022 v USA s názvem SheBelieves Cup. Zde uhrály Češky velmi dobré výsledky. Jedním z nich byla remíza proti Američankám, který skončil bezbrankovou remízou 0:0. (18) (22)

Aktuálně jsou vytvořeny tyto ženské reprezentační týmy:

- Ženy
- Reprezentace do 19 let
- Reprezentace do 17 let
- Reprezentace do 16 let
- Reprezentace do 15 let
- Výběrové kempy pro dívky od 13 let

Obrázek 6; Základní sestava proti USA z turnaje SheBelieves Cup 2022; fotbal.cz; fotografie: Pavel Jiřík ml.

9 Významné osobnosti ženského fotbalu

9.1 Zahraniční hráčky

9.1.1 Lily Parr (*1905– †1978)

Nejvýznamnější fotbalistka raných začátků ženské kopané se narodila jako čtvrté dítě ze sedmi. Její matka byla na všechno doma sama a otec pracoval v nedaleké sklárně. Už jako dítě odmítala zájmy, které byly tradičně nabízeny malým holčičkám. Více ji zajímaly ty mužské, mezi které patřil i fotbal. (23)

Obrázek 7; Lily Parr (zdroj: <https://www.bbc.com/news/uk-england-lancashire-48213838>)

Oficiálně s fotbalem začala Lily ve třinácti letech v St. Helena Ladies a po roce jako čtrnáctiletá adolescentka se stěhovala do

Prestonu. Zde začala jak její práce v muničce Dick, Kerr & Comp, tak i její dlouhá fotbalová kariéra. Tato fenomenální levonohá střelkyně během své hráčské kariéry, kterou spojila hlavně s klubem Dick Kerr's, podle dostupných informací nastřílela 986 branek. Dále proslula i svou tvrdou střelou. Fotbalovou kariéru ukončila v roce 1951. Později v továrně absolvovala zdravotnický kurz a začala pracovat jako zdravotní sestra. Do odchodu do důchodu pracovala v psychiatrické léčebně ve Whitinghamu. Později zemřela na rakovinu prsu. (8, s. 284)

Lily však nebyla pouze výjimečnou fotbalistkou, ale stala se i symbolem práv homosexuálů. Se svou přítelkyní Mary si pořídila svůj první dům v Prestonu. Romantický vztah, který mezi sebou měly, se vůbec nesnažily skrývat, jak bylo v té době zvykem. Naopak, byly na něj náležitě hrdé a bez ostychu jej propagovaly tak, jak to doopravdy bylo. (23)

Jako jediná na světě byla uvedena roku 2002 do síně slávy anglického fotbalu.

9.2 České hráčky

9.2.1 Libuše Drahovzalová (* 11. 7. 1920- † 23. 3. 1997)

Narozená do rodiny vlakového průvodčího Františka a matky Anny. Pochází ze tří dětí. V mládí navštěvovala obecnou školu. Následně šla studovat gymnázium na Mendelově náměstí v Brně. Naučné předměty nebyly její silnou stránkou. Velkou zálibou jí ve škole byly hodiny tělesné výchovy. Hrála házenou za klub SK Židenice, ze kterého se postupem času zrodil i první ženský fotbalový klub I. Čsl. DFK Brno, kde působila jako kapitánka týmu (24, s. 305)

Obrázek 8; Libuše Drahovzalová (zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Libu%C5%A1e_Drahovzalov%C3%A1)

Po konci studia začala pracovat jako učitelka v mateřské škole a většinu času obětovala především jejím oblíbeným sportům (házená a fotbal). Aktivní kariéru jí přerušila německá okupace, kdy byly potlačeny jakékoliv kulturní nezvyklosti. Je známa především díky zaslání dopisu do redakce časopisu Mladého světa pro své vzpomínky ze svých fotbalových let, které přispěly k myšlence organizování turnaje O perníkové srdce mladého světa, jež se stal prvním oficiálním ženským fotbalovým turnajem na území Čech. (25; 8, s. 306)

Po okupaci pokračovala ve prospěch ženského fotbalu v Čechách. Sepsala publikaci o historii ženského fotbalu před rokem 1939. Také byla aktivní publicistkou a zaslala články o ženském fotbale do již zmíněného časopisu Mladý svět (26).

Považuje se za „průkopnici“ ženského fotbalu na českém území.

9.2.2 Eva Haniaková (*6. 5. 1954)

Rodačka ze severních Čech se narodila se jako třetí dítě do rodiny Hezinů. Již od útlého věku byla obdařena velmi dobrým tělesným fondem. První fotbalové krůčky mají prvopočátky v Heřmanicích. Do páté třídy navštěvovala školu v Heřmanicích. Od druhého stupně již musela dojíždět do Jablonného v Podještědí. Jako jediná dívka se často objevovala na fotbalovém hřišti a tzv. „řachala“ s kluky fotbal. (8, s. 11, 16)

Obrázek 9; Eva Haniaková (foto: Pavel Jiřík ml.)

Zlom nastal v roce 1968, kdy se rodina a Eva vydali na výlet do nedalekého Liberce. Zde se odehrával jeden z prvních čistě ženských fotbalových zápasů žen. Ten

pohled ji natolik uchvátil, že bylo jasno. Po základní škole se přesunula do Prahy, kde spojila školu (Střední škola společného stravování v Podskalské ulici) a fotbal ve vršovické Slavii. Jako patnáctiletá hráčka to neměla jednoduché. Začala v B–týmu až po A–tým, kde postupně adaptovala. (24, s. 18,19)

Jako stoperka nebo libero hrála od roku 1969–1990 za Slavii Praha, se kterou získala 11 titulů ČSR v letech 1969/1970, 1970/1971, 1971/1972, 1973/1974, 1974/1975, 1975/1976 1977/1979, 1978/79, 1982/1983, 1986/1987, 1987/1988. Po revoluci si získala 10leté angažmá v zahraničí, konkrétně v rakouském týmu DFC Heidenreichstein, se kterým dokázala dvakrát postoupit do finále rakouského poháru 1995. (27) (8)

Poslední klubovou štací byla v letech 2000-2002 Sokol Řevnice. Zde se hrála druhá nejvyšší soutěž. (27)

Byla jednou z hráček, které sehrály první oficiální utkání České reprezentace žen (14.4 ČSSR – Maďarsko 2:2). Za reprezentaci má odehráno celkem 28 reprezentačních startů¹⁰. Oficiální debut v ČSSR byl ve 31 letech. Dříve odehrála utkání za neoficiální výběry reprezentace.

Po aktivní hráčské kariéře si našla cestu k fotbalu zpět, a to jako trenérka. V roce 2003 dostala na starost svou první kategorii žákyň v klubu rivala Sparty Praha. (24)

---

¹⁰ Jedná se pouze o oficiální zápasy

Zároveň se téhož roku stala asistentkou trenéra Dušana Žovince u A-týmu České fotbalové reprezentace žen. Od roku 2009 se přesunula k výběrům do 17 let České fotbalové reprezentace dívek jako asistentka trenéra Petra Čermáka, později i jako hlavní trenérka. V roce 2015 ji byly svěřeny výběry do 15 let, kde již zastávala roli hlavní trenérky. (8)

Je jednou z nejvýznamnějších ikon ženského fotbalu u nás po Libuši Drahovzalové. Přezdívá se jí „Císařovna fotbalu“.

V březnu 2023 byla na 58. ročníku tradiční ankety Centropol Fotbalista Roku 2022 p. Haniaková uvedena do fotbalové Síně Slávy. Je tak první ženou, které se toto vzácné uznání podařilo získat.

10 Historie ženského týmu FK Dukla Praha

Dukla je spjata hlavně jako armádní klub vychovávající atletické sportovce. Fotbal ale měl také velmi významné místo v tomto pražském klubu. Od roku 2011 oficiálně do této rodiny patří také ženský fotbalový tým, který se v sezoně 2011/ 2012 přesunul z jižního okraje Prahy SK Nusle. Klub pražské Dukly se vytvářel okolo manažera Ondřeje Havlase, který v letech 2008 působil u dívčího týmu FK Říčany. Tento tým na konci sezóny 2008/2009 ukončil svoji činnost. V následující sezóně se jádro týmu přesunulo pod správu SK Nusle. V roce 1969 se v jednom z čísel objevuje v registrační přihlášce do pražské skupiny dívčího fotbalu i klub přihlášený pod názvem TJ Dukla Praha. Informace, zda šlo o úplně první klub na pražské Julisce nejsou známy.

10.1 SK Nusle

Odkoupením hráček z Říčan vznikl tým SK Nusle, který na začátku čítal přesně jedenáct hráček. Osm hráček dříve hrálo za již zmiňované Říčany, jedna přešla ze Staré Lysé a dvě juniorky ze Slávie. (28).

Nováček 3. ligy žen na podzim roku 2009/2010 vedl skupinu a jeho cíle byly jasné, rozrůst se a vytvářet větší základnu hráček. Výsledkově se ale děvčatům velice dařilo a postup do 2. nejvyšší soutěže se stal prioritou. Hráčky pomalu začaly přicházet a tým se rozrostl na 27 fotbalistek. V týmu se začala zvyšovat konkurence. Jednou z hráček byla i dodnes nejdéle sloužící hráčka pražské Dukly Michaela Beránková. Juniorská hráčka pražské Slávie přišla do týmu na střídavý start¹¹. Hráčky SK Nusle postoupily ve své poslední sezóně 2010/2011 do 2. ligy žen. Ženský tým následně v prostorách SK Nusle musel skončit, kvůli vzájemným neshodám s jeho vedením a správcem. Jeden z prvních trenérů ženského týmu SK Nusle, Jan Podolák, pomáhal Ondřejovi Havlasovi v trénování žen a při řešení tohoto problému našel řešení. V roce 2011 postoupily muži týmu FK Dukla Praha zpět do 1. ligy, tzv. Gambrinus ligy. Jednou z podmínek pro vstup do nejvyšší soutěže bylo mít založen ženský tým. Členové obou týmu za pomoci p. Podoláka, p. Bittengel a p. Fišara se velmi rychle domluvili a členky týmu SK Nusle měli od nové sezóny nový domov. Ženský tým byl přidružen k mládežnické sekci pražského klubu.

---

¹¹ Střídavý start – Hráč/ hráčka může nastupovat i za jiný než mateřský klub, ale pouze ve vyšší soutěži.

10.2 Sezóny ženského týmu FK Dukla Praha

10.2.1 Sezóna 2011/2012

V sezóně 2011/2012 se po znakem FK Dukly Praha poprvé objevil ženský fotbalový tým pod vedením manažera Ondřeje Havlase a trenéra Jana Podoláka. Tým SK Nusle přešel pod značku tohoto zvuchého pražského klubu a odehrál historicky první zápas ve 2. lize žen. Soupeřkami jim byly hráčky Sokol Staré Lysé.

Dukla nastoupila v sestavě: Majerová – Slámová, Bělohávková, Toťová, Holakovská – Májičková, Beránková, Podroužková – Svobodová, Jíchová, Kavlíková.

Střídali: Drobílková, Zatočilová, Stanková

Stará Lysá nastoupila v sestavě: Zelníčková, Čerepušťáková, Soukupová, Linhartová, Bartoňková, Vařečková, Turková, Milcová, Sůrová, Zapletalová, Jedličková

Střídala: Pacoňová

Průběh zápasu byl v celku vyrovnaný.

Zápas tehdy skončil smírně za konečného stavu 4:4. (29) Za Starou Lysou hrála Marie Sůrová (dnes Havlasová), která v roce 2012/2013 přestoupila do pražské Dukly. Stala se významnou hráčkou týmu Dukly a dodnes působí na Dukle jako koordinátorka mládeže a organizátorka Dukla Kempů. Aktuálně je i trenérkou mladší přípravky do věkové kategorie do 7 let.

Trenér Dukly Jan Podolák zhodnotil historicky první utkání takto: *"Naším cílem je hrát atraktivní fotbal, což se nám v zápase se zkušeným soupeřem podařilo bezesbytku naplnit. Každé utkání s kvalitním soupeřem nás posune dál a věřím, že fotbal Žlutého baletu v ženském podání se bude líbit čím dál víc. V samotném konci utkání za nepříznivého stavu 3:4 se projevila vnitřní síla našeho týmu, kterou umocňovali skvělí fanoušci a společně s jejich podporou se nám podařilo v poslední minutě vyrovnat. Za celý tým děkuji všem, kteří si našli nebo najdou cestu na naše zápasy, protože to je pro holky, které doopravdy tvrdě trénují, jediná odměna."* (30)

První sezona hráček Dukly se nesla ve znamení poznávání 2. nejvyšší soutěže. Jako nováček odehrál tým žen celkem 22 soutěžních utkání, ve kterých 13x odcházely jako vítězky, 1 remízou a 8 porážkami.

Historicky první tabulka pražských duklaček, kdy se ve druhé nejvyšší soutěži umístily na konečném 5. místě.

Tým, který skončil na první místě v tabulce 2. nejvyšší soutěže, hrál baráž s posledním týmem z 1. ligy.

Tabulka – 2.ligy žen 2011/2012

P. 12	TÝM	Z ¹³	V ¹⁴	R ¹⁵	P ¹⁶	B ¹⁷	SKÓR E ¹⁸	RG 19	+/- ²⁰
1.	FC Slovan Liberec	22	21	0	1	63	107:12	+95	0
2.	SK Dolní Měcholupy	22	18	1	3	55	92:22	+70	0
3.	FK Krupka	22	17	0	5	51	94:40	+54	0
4.	FK Rakovník	22	15	0	7	45	68:43	+25	0
5.	FK Dukla Praha	22	13	1	8	40	89:51	+38	0
6.	Sokol Stará Lysá	22	11	3	8	36	69:39	+30	0
7.	1.FC Karlovy Vary	22	7	2	13	23	38:54	-16	0
8.	DFK Teplice	22	7	0	15	21	31:71	-40	0
9.	DFK Mladá Boleslav	22	6	1	15	19	43:81	-38	0
10.	1.FK Příbram	22	4	2	16	14	31:110	-79	0
11.	FK Postoloprty	22	3	3	16	12	26:91	-65	0
12.	FK Zlíchov 1914	22	3	1	18	10	20:94	-74	0

(31)

¹² P – Pořadí

¹³ Z – Zápasy

¹⁴ V – Výhry

¹⁵ R – Remízy

¹⁶ P – Prohry

¹⁷ B – Body

¹⁸ Skóre – vstřelené góly: obdržené góly

¹⁹ RG – Rozdíl gólů

²⁰ +/- - plus/mínus (tabulka pravdy)

10.2.2 Sezona 2012/2013

Druhá sezona hráček Dukly nesla se v podobném duchu. Vyrovnanost 2. nejvyšší soutěže žen se podepsala na výsledcích. Silný tým hráček Bohemians a Slovanu Liberec si první dvě nejvyšší příčky v pohodě pohlídaly. Dukla na podzim vyhrála 7 z 11 utkání a držela se u postupové příčky. V zimě opustil tým trenér Jan Podolák, který zamířil na konkurenční Spartu. Tým od jara roku 2013 převzal Jan Vetyška. Hráčky Dukly se nedokázaly vyrovnat se suverénním soupeřkami z vršovického dolíčku (Bohemians Praha) a skončily celkově na 4. místě.

10.2.3 Sezóna 2013/2014

Druhá liga žen se od této sezóny přejmenovala na „Česká fotbalová liga žen“. Duklačky se po prvních dvou sezónách ve 2. lize již aklimatizovaly a prohrály pouze 3 utkání během celé sezóny. Bohužel dvě prohry si odnesly od hráček Slovanu Liberec, které díky výhrám 1:0 v obou zápasech postoupily do 1. ligy. Duklačky skončily na 2. místě. Fotbalistky z Julisky byly nejbližší prvoligové baráži za dobu jejich existence.

10.2.4 Sezóna 2014/2015- Postup do 1. ligy žen

Duklačky se v této sezóně staly neporazitelnými. V základní části remizovaly pouze se sokyněmi ze Staré Lysé v poměru 1:1. V celé sezóně, která se zúčastnilo dohromady 10 týmů, duklačky vyhrály 17 z 18 zápasů a se skóre 144:9 se probojovaly do barážového souboje s posledním týmem z aktuálního ročníku 1. ligy. Soupeřkami byl tým Zbrojovky Brno.

Obě utkání moc fotbalové krásy nepřinesly. Oba týmy věděly, o co hrají, a urputný boj byl na obou stranách. První zápas baráže se hrál 30. května 2015 na hřišti u Rosic u Brna a výsledek skončil smírně 1:1. Jedinou branku utkání za Duklu vstřelila Kozlíková, asistovala jí spoluhráčka Beránková. Odveta následovala o 14 dní později na Pražské Julisce. Datum 13. 6.2015 se stal pro duklačky ženského fotbalu doslova svátkem. Díky konečnému bezbrankovému výsledku duklačky postoupily do 1. ligy žen, díky pravidlu vstřeleného gólu na hřišti soupeře²¹.

Euforie podle přítomných hráček a členů realizačního týmu byla veliká.

---

²¹ Pravidlo určuje, že pokud oba týmy v součtu za oba zápasy vstřelily stejný počet gólů, postupuje ten, který vstřelil více gólů na hřišti soupeře

Své k tomu řekl i trenér duklaček Jan Vetyška v pozápasovém rozhovoru: *"Z vrcholu sezóny a pro mnohé z nás z nejdůležitějšího utkání ve fotbalovém životě jsem měl obavy. Prakticky od zápasu s Rakovníkem, tedy od začátku května, jsme se potýkali se zdravotními problémy a nemohli jsme trénovat v plném složení a ani zatížení. Do zápasu nastoupilo 6 hráček se zdravotními problémy, tomu a důležitosti utkání jsme upřednostnili veškerou taktiku. Fotbal se asi divákům moc líbit nemohl, ale všechny holky výborně plnily naše pokyny a celé utkání odmakaly na hranici fyzických sil. Postup do první ligy je pro všechny velkou odměnou a máme obrovskou radost. Na holky jsem moc pyšný a jsem rád, že se nám podařilo vytvořit tento skvělý kolektiv, který táhne za jeden provaz."* (32)

Fotbalistky Dukly si poprvé v historii jejich vzniku zahrají nejvyšší ženskou fotbalovou soutěž v České republice.

10.2.5 Sezóna 2015/2016 První sezona v 1. lize

Duklačky v první lize měly velice ostrý start proti neúspěšnějšímu ženskému týmu v české historii. Soupeřkami byly hráčky Slavie Praha. Utkání mělo již od začátku jednoznačný průběh. Poločasový výsledek 4:0 pro hráčky Slavie, přivítal nováčka nejvyšší soutěže velice drsně. Do prvního zápasu v nejvyšší soutěži za Duklu nastoupila tato sestava:

Dolejšová – J. Beštová, Fojtíková, Bažoutová, Rzycká – Rychtarová, B. Beštová, Kozlíková – Šturmová, Beránková, Plzáková

Střídalý: Sůrová, Hajnová, Vyskočilová, Smíšková. (33)

Zápas nakonec skončil vítězství Sláviček 5:0.

Ohlasy na utkání byly ale i tak smířlivé. Jan Vetyška ohodnotil utkání těmito slovy: *"Chtěli bychom hráčkám poděkovat za jejich maximální nasazení a bojovný výkon, i když to by měla být samozřejmost. K výsledku přispěla výborným výkonem Dolejšová. Soupeři, se kterými se můžeme a chceme měřit, teprve přijdou,"* (33)

Duklačky se v první sezóně v 1. lize žen umístily v základní části na 5. místě z celkových 8 se ziskem 13 bodů. Duklačky sehrály v 1. lize 14 soutěžních utkání. Čtyři utkání vyhrály, v jednom remizovaly a devět utkání prohrály. Následně se soutěž rozdělila do dvou podskupin. Jednou byla skupina o titul, kde se utkaly první 4 týmy v konečné tabulce základní části. Druhou skupinou byla skupina o udržení, kde se utkaly druhé 4. týmy, které skončily od 5. místa dál.

Ve skupině o udržení se duklačky staly pomyslnými vítězkami a rozdíl 14 bodů je ponechal v nejvyšší soutěži. Sestupujícím týmem se staly SK DFO Pardubice.

10.2.6 Sezóna 2016/2017

Do druhé sezóny v 1. lize žen se tým začal postupně obměňovat. Do nové sezóny se připojilo pár nových hráček např. juniorská hráčka z pražské Sparty Veronika Dvorská. Zároveň fotbalovou kariéru přerušila Jana Smíšková, která odchází na mateřskou dovolenou. Velice speciální zápas odehrály duklačky hned na začátku přípravy na novou sezónu. V Českém Brodě odehrály zápas proti ženské reprezentaci Vietnamu, která se hrála jako poslední před asijským šampionátem. Reprezentaci Vietnamu tehdy patřilo celkově 34. místo v žebříčku FIFA a na hřišti to bylo vidět. Zápas skončil nakonec ve prospěch národního týmu a duklačky porazil 0:5. Zápasu předcházela tisková konference obou trenérů, kde se trenér hráček Jan Vetyška nechal slyšet, že by chtěl se svými svěřenkyněmi skončit v horních patrech nadcházející soutěže a vyhnout se tak sestupovým příčkám. (34), (35)

Jeho přání se uskutečnilo a Dukla obsadila na konci základní části 6. místo, ale skupině o udržení se nevyhnula. Zde se Duklačkám podařilo nashromáždit potřebný počet bodů a udržet tak 1. ligu žen na Dukle.

10.2.7 Sezóna 2017/2018 - První krize v nejvyšší soutěži.

Duklačky se ve 3. sezóně v 1. lize žen se duklačkám začíná výsledkově nedařit. Po podzimu měly hráčky Dukly na kontě pouze 9 bodů, které je odkázaly společně s Hradcem Králové na dno 1. ligy.

Na Podzim roku 2017 skončil u týmu hlavní trenér Jan Vetyška s jeho v asistentem Janem Miklou, kteří byli u týmu od roku 2013 a postoupili s týmem Dukly do nejvyšší soutěže. Dodnes jsou nejdéle sloužícími trenéry u fotbalistek Dukly. Duklu převzal jako dočasný kouč manažer Ondřej Havlas (36)

Ve skupině o udržení se fotbalistkám podařilo díky výhrám nad Lokomotivou Horní Heršpice a Hradcem Králové udržet v 1. lize žen.

10.2.8 Sezóna 2018/2019

Po nevydařené sezóně se hledá nový trenér pro fotbalistky z pražské Julisky. Dne 30. 6. 2018 byl oficiálně představen nový hlavní trenér, kterým se stal bývalý hráč Dukly, Teplic, Brna a bundesligový hráč Michael Kolomazník. Asistentkou tohoto fotbalového internacionála se stává dlouholetá hráčka pražské Dukly a trenérka starších žákyň Marie Havlasová. (37)

Tým obohatily nově příchozí hráčky. V sestavě Dukly se poprvé objevují jména Hrobská, Skálová, které si prošly juniorským týmem Slavie. Tým duklaček je v přestavbě. Důkazem toho byly i výsledky z přípravy. Zápas proti hráčům z Vlašimi do 16 let, skončil těsnou prohrou 2:3. V dalším zápase sehrály utkání se soupeřkami z Čáslavi, kde Dukla vyhrála demoličním způsobem 13:1. Na 9 brankách se podílely právě nově příchozí hráčky. Pět branek vstřelila Skálová a čtyři Hrobská.

Hráčkám se v základní části ligy dařilo. Získaných 14 bodů ze čtyř vítězství a dvou remíz stačilo na 5. místo a ve skupině o udržení skončily hráčky předposlední, ale 11 bodový rozdíl bohatě stačil na FC Hradec Králové, který sestoupil.

Po této sezóně odchází trenér Michael Kolomazník do vršovické Slavie, kde přijal nabídku hlavního trenéra u A – týmu žen.

10.2.9 Sezóna 2019/2020

Novým trenérem se stal mládežnický trenér Antonio Console, který několik let působil u chlapeckých týmů na Dukle. Trenérské kořeny začal pěstovat již v rodné Itálii, konkrétně v akademii SSC Bari. S ženským fotbalem neměl žádné zkušenosti a bylo to jeho první angažmá u ženského týmu. Asistentem a překladatelem se stal Martin Brabec. Smlouvu s klubem podepsal na 2 roky. (38)

I když tým z Julisky neměl špatný start do sezony, kdy v prvním zápase remizoval se Slovanem Liberec. Dokázaly ženy vyhrát jen tři utkání za celou základní část. Tato sezóna byla poprvé ovlivněna onemocněním Covid-19. Naplánované kolo základní části Dukly proti Slavii se neodehrálo a sezóna se ukončila po 13 odehraných utkání. Nikdo v této sezóně nesestupoval z nejvyšší soutěže.

Kaňkou na této sezóně zůstává i ukončení spolupráce s trenérem Antoniem Console před začátkem zimní pauzy. Klub ukončil s italským trenérem spolupráci na konci prosince. Tým přebírá opět jako dočasný kouč Ondřej Havlas. V jarní části se k týmu připojuje trenér Daniel Sakar v roli asistenta.

10.2.10 Sezóna 2020/2021

Od nové sezóny se do postu hlavního trenéra přesouvá Daniel Sakar, asistentem se stal Ondřej Havlas. Nový trenér původem ze Slovenska v předsezonním článku hýřil velkými ambicemi. Dokazuje to i úryvek z rozhovoru, který poskytl před začátkem sezony:

„K týmu jsem se připojil začátkem března, měl jsem tedy čas spoznat hráčky jak po fotbalové, tak i po osobní stránce. Je to pro mě určitě velká výhoda do letní přípravy. Čekají nás určité změny v kádru, jsem ale přesvědčený, že si to všechno sedne a cíl umístít se v TOP4 společně zvládneme. V přípravě nás čeká 7 přípravných utkání proti typologicky odlišným týmům, takže budeme mít dost prostoru na ustálení herního projevu do sezony.“ (39)

Duklačky se ještě nikdy v historii neprobojovaly do skupiny o titul. Slovenský trenér chtěl dopomoci k uskutečnění tohoto snu.

Covid znovu zasáhl do životů všech občanů v ČR. Liga se uzavřela 7. kolem v polovině října. Zrušené zápasy, tréninky a zákaz potkávání se se podepsal i na kádru ženského týmu. Přes zimní pauzu v týmu skončilo 8 hráček. Některým se změnil život z minuty na minutu a fotbal musel na chvíli jít stranou. V lednu se opět díky výjimce, kterou dostaly mužské a ženské týmy, které působící v nejvyšší soutěži mohlo znovu trénovat a pokusit se sezónu dohrát se všemi náležitostmi.

Trenér Daniel Sakar na konci března skončil v roli hlavního kouče spolu s Ondřejem Havlasem. Od ledna 2021 se k týmu připojili dva trenéři od juniorského týmu žen Jakub Kowolowski a Martin Kuchař. Oba trenéři po sléze přebírají ženský A – tým pražské Dukly s cílem udržet se v nejvyšší soutěži. Bohužel pozice Dukly s jednou výhrou v nedohrané podzimní části, práci trenérům neulehčila. Duklačky doplnily mužstvo o dorostenecké hráčky např. Nikolu Pergnerovou a bývalou gólmanku Sparty Annu Pučovou. Nově poskládaný tým trenéra Kowolowského ale nabyl nové energie a v základní části skončil těsně pod nadstavbovou částí na 5. místě. Na dosažení skupiny o titul dělilo duklačky pouze jediný bod, který ztrácely na FC Viktorii Plzeň. V nadstavbě se hráčkám kvůli četným zraněním již tolik nedařilo. Ženský tým Dukly skončil v celkovém součtu na 7. místě a svými výsledky uhájil místo v 1. lize. FAČR se kvůli situaci vzniklé onemocněním Covidem-19 rozhodl, že žádný klub nebude sestupovat z nejvyšší soutěže. Sezóna 2021/2022 1. ligy žen začala ve stejném složení, jak skončila. (40)

10.2.11 Sezóna 2021/2022

Dukla nastoupila do přípravy pouze v počtu 16 hráček. Duklačky absolvovaly větší část tréninkového procesu mimo brány pražské Julisky. Přechodným domovem se stalo hřiště v nedalekých Statenicích. Soustředění hráčky absolvovaly na konci července v bývalém areálu ligového týmu FK Chmel Blšany. Týmu chybí hráčky ze základní sestavy, které se nacházejí na dlouhodobé marodce. K týmu se podařilo přivést trenéra gólmanek Lukáše Kocourka.

Tým trenérů Jakuba Kowolowského a Martina Kuchaře začal sezónu první venkovní prohrou na půdě 1. FC Slovácko 4:0. Duklačkám se první tři měsíce vůbec nedařilo a na první výhru v soutěži si musely počkat až nakonec října. Teprve až v 10. kole nejvyšší soutěže dokázaly porazit své sokyně z Viktorie Plzeň a 31.10. 2021 si připisují první výhru v sezóně. Zápas skončil na umělé trávě na stadioně Na Julisce výsledkem 3:1.

Duklačky do toho zápasu vstoupily v této sestavě:

Dolejšová – Kožíšková, Lišková, Dudová, Strnadelová – Beránková – Pakostová, Dvorská – Jehličková, Skálová, Pergnerová

Střídalý: Potůčková, Prošková, Hrobská, Dvořáková

Góly: 16. a 26. minuta Dudová, 28.minuta Skálová – 39.minuta Mrázová (Viktoria Plzeň)

(41)

Tým vyhrál i následující utkání proti Brněnské Lokomotivě. I přes veškerou snahu se hráčky Dukly po základní části nevyhnuly poslednímu místu. Do nadstavbové části startovaly jako nejhorší tým ligy. Dva body nad nimi se umístily hráčky týmu FK Pardubice, se kterými svedly boj o udržení v nejvyšší soutěži.

Na konci února se hráčkám Dukly podařil historický postup do semifinále poháru žen. Po osmifinálovém střetnutí s třetiligovým týmem DFK Bohemians 1905, který Dukla vyhrála v Uhříněvsi 1:5, byl Dukle nalosován soupeř z Uherského Hradiště 1. FC Slovácko. V sezóně s tímto týmem tým Dukly dvakrát prohrál. Bilance a věhlas týmu favorizoval hráčky ze Slovácka. Třetí tým ligové tabulky čekal jednoduché utkání, to se jim ale stalo osudným. Góly v 60. a 91. minutě doslova zaskočily hráčky Slovácka a duklačky vezly z Kunovic vítězství 1:2. První gól Dukly vstřelila teprve 15letá Karolína Vojáčková, která je odchovankyni duklácké ženské mládeže. (42)

Trenér Kowolowski své svěřenkyně po utkání velice chválil: "*Děvčata byla fantastická, celý tým, celá parta. (...) Závěr utkání nelze popsat slovy, ta euforie a radost, to je nenahraditelné. Užili jsme si báječnou sobotu, teď jedeme dál.*" (42)

Vybojované semifinále se hrála Dukla proti soupeřkám z pražské Sparty. Trenér Kowolowski ale nemohl být přítomný na lavičce, kvůli obdržené červené kartě v ligovém utkání v Pardubicích. Sparta si semifinále již pohlíkala a vyhrála 7:0. I přes to se hráčky Dukly zapsaly do klubové historie.

V nadstavbové části Dukla se hrála dobrá utkání. Dvě výhry (nad FK Pardubice 0:3 a FC Viktoria Plzeň 3:2) a jedna remíza (s týmem FK Pardubice 1:1) Dukle stačilo na setrvání v 1. lize žen.

11 Reflexe strukturovaných rozhovorů

Rozhovory byly vytvořeny dle norem stanovených pro daný typ rozhovoru. Z důvodů rozmanitosti na celkovou historii jsem záměrně oslovoval různě smýšlející osobnosti, které zažily různé stádium historie ženského fotbalu v českých zemích. Přihlížel jsem i na role, které ve svých klubech zastávaly nebo stále zastávají. Proto pokládané otázky nemohly být pro všechny respondenty totožné.

12 Diskuse

Jelikož je ženský fotbal označován jako velice mladý sport z pohledu historie, lze již určit ty nejzásadnější okamžiky tohoto sportu na českém území. Stále nám ale mnoho informací z určitých období chybí. Mnoho historických záznamů se o konkrétních turnajích a soutěžích nedochovalo a muselo se vycházet z jichž zprostředkovaných údajů. Velkým deficitem historie tohoto sportu je ten, že je málo knižní literatury, která by pojednávala o ženském fotbale. Informace v knihách byly často velice obecné a ve většině případů nepřesné. Informace jsem čerpal právě z jiných kvalifikačních prací, týdeníku Mladý svět, časopisu Fotbal lady nebo z nedostupné literatury, kterou mi poskytla Eva Haniaková ze svého archivu. Díky rozhovorům jsem dokázal opravit informace a uvést jejich správnost. Nejlépe zpracovanou částí historie ženského fotbalu v českých zemích je bezpochyby turnaj „O perníkové srdce Mladého světa“, který vydával týdeník Mladý svět. Tabulky ženského fotbalu se v týdenících objevovaly také, ale ne v takovém rozsahu.

Ve zpracování bakalářské práce mi velmi pomohla důkladná práce pana Maiera a paní Haniakové, kteří se věnovali historii ženského fotbalu na českém území. Díky přispění Maierovi práce mohla vzniknout první kniha o ženském fotbale „Císařovna fotbalu“, kterou paní Haniaková vydala na konci roku 2022. Z práce pana Maiera jsem se dozvěděl mnoho pro mě nových informací z minulosti ženského fotbalu. Pomohlo mi to uvědomit si, kam se posunul celý ženský fotbal v českých zemích. Oproti Maierovi jsem měl plný přístup ke všem vydáním časopisu Mladý svět. V závislosti na této skutečnosti jsem měl možnost navázat na jeho zpracovaná data o doplnit je o detaily, které v jeho práci chyběly.

Velice mě mrzí, že jsem neměl možnost prostudovat všechny vydání časopisu Fotballady a LadyFotbal. Pokud bych tuto bakalářskou práci psal znovu, určitě bych tyto informace zakomponoval ve větším množství.

Velice překvapující pro mě bylo zjištění, že veškeré výsledky soutěží ženského fotbalu jsou ze strany FAČR archivovány na webových stránkách pouze od roku 2015 do současnosti. Konečné tabulky a podrobnosti o předchozích sezónách se mi bohužel nepodařilo dohledat oficiální cestou. V dnešní digitální době bych očekával, že i sekce českého, ženského fotbalu bude mít zpracovaný archiv soutěží alespoň od začátku tohoto století.

Práce nám přinesla i jiný pohled na ženský fotbal z pozice ženského týmu FK Dukly Praha, který nepatří mezi nejlepší v 1. lize. Jsou zde vidět omezené možnosti klubu, se kterými funkcionáři a trenéři musí pracovat.

„Této kapitole jsem věnoval zvláště vysokou pozornost kvůli mému působení v roli trenéra a v minulosti i hráče. Na Dukle jsem začínal s fotbale a později jsem se sem vrátil a měl možnost sbírat zkušenosti jako fotbalový trenér. Nejdříve u mládežnických kategorií a teď i u žen. S Duklou jsem spojil 7 let mého života a tento klub je to pro mě srdcovou záležitostí. Jsem moc rád, že jsem měl možnost zpracovat kus historie ženského týmu Dukly, kterým jsem byl v některých jeho sezónách přímým účastníkem.“

13 Závěr

V této práci jsem objasnil počátky fotbalu a určil jeho vývoj v minulých století. Ozřejmil jsem počátky zapojení žen do kolektivních her a jejich účast ve fotbale. Shrnul jsem to nejdůležitější o ženském fotbale ve světě a vyzdvihl jsem jeho nejvýraznější osobnosti. V historii ženského fotbalu se setkáváme mimo jiné i s prvními známkami feminizace a určitým protestům proti mužské kategorizaci žen. Poukázal jsem, na to, že ženy nebyly připravovány pro sportovní zátěž

Naplnil jsem hlavní cíl práce a popsal historii ženského fotbalu (kopané) na českém území. Sepsal jsem ty nejdůležitější události, které měly vliv na postupný vývoj ženského fotbalu v českých zemích, a to jak za minulých režimů, tak v současnosti. Popsal ty nejzásadnější změny v organizaci pravidelných ženských fotbalových soutěží.

Díky poskytnutým rozhovorům s osobnostmi ženského fotbalu jsem zpestřil statickou historii prezentovanou periodickými publikacemi, které nabídly omezený pohled na tento sport. Dozvěděl jsem si i zajímavosti z prostředí ženského fotbalu, které nebyly nikdy publikovány.

Zdokumentoval jsem, historii dalšího ženského fotbalové klubu FK Dukla Praha, který posledních 8 let působí v nejvyšší ženské fotbalové soutěži. Její historii jsem podložil fakty, výsledky, tabulkami a reporty z proběhlých utkání. Strukturované rozhovory s osobnostmi pomohly k ucelení obrázku a počátku vzniku a chodu tohoto klubu.

Výsledek práce sumarizuje ženský fotbal jako sport, který má právo být zastoupen na stránkách českých fotbalových kronik a ukázat společnosti jeho důležitost. Ukazuje sílu dnešní svobodné společnosti a nezávislosti, která nebyla vždy samozřejmostí. Ženský fotbal měl jako jeden z mála sportů nejtěžší cestu k obhájení se před mužskými sportovci. V současnosti se však ukazuje, že fotbal není již jen hra mužů, ale nás všech.

„Naučil jsem se, že fotbal není hra, ale způsob života.“

George Best (fotbalový útočník Manchesteru United)

14 Referenční seznam

- (1) HROCH, Miroslav. *Úvod do studia dějepisu*. 1. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství (SPN - Státní pedagogické nakladatelství), 1985. ISBN 14-383-85.
- (2) MAIER, Jan. *Historie fotbalu žen*. Praha, 2007. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra tělesné výchovy. Vedoucí práce Kašpar, Ladislav.
- (3) Cchu-ťü: Čínská míčová hra podobná fotbalu. In: *Wikipedia* [online]. [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Cchu-%C5%A5%C3%BC>
- (4) OLIVOVÁ, Věra. *Lidé a hry: historická geneze sportu*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1979. ISBN (nemá); 604 s.
- (5) KELIŠOVÁ, Daniela. *Dívčí Fotbal: do nebička nebo do peklíčka*. 1. Praha 4: Nakladatelství Linx a spol., 1998. ISBN 80-86194-01-9.
- (6) KÖSSL, Jiří, Jan ŠTUMBAUER a Marek WAIC. *Kapitoly z dějin tělesné kultury*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2018.
- (7) HEFFERNAN, Conor. *Physical Culture Study: P.H. Clias: An Early Pioneer* [online]. USA: <https://physicalculturestudy.com/>, 2020 [cit. 2023-01-27]. Dostupné z: <https://physicalculturestudy.com/2020/07/03/p-h-clias-an-early-pioneer/>
- (8) HANIAKOVÁ, Eva, Stanislav HRABĚ a Lubomír KRÁL. *Císařovna Fotbalu; Novodobá historie ženského fotbalu*. Praha: Nakladatelství Epoque, 2022.
- (9) BLÁHA, Filip. Alternativa k egomaniakům. *Football Club*. Praha: NextPage Media s.r.o, 2022, 2(21).
- (10) *Wikipedia.org: Dick, Kerr Ladies FC* [online]. Wikipedia [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Dick,_Kerr_Ladies_F.C.
- (11) *The Dick, Kerr Ladies' FC* [online]. Donmouth: Neznámé, 2020 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: http://www.donmouth.co.uk/womens_football/dick_kerr.html

- (12) *Oficiální historie Mistrovství světa ve fotbale FIFA: Muzeum světového fotbalu FIFA*. 1. Přeložil Pavel DUFEK. Praha: Dobrovský s.r.o., 2018. Knihy Omega. ISBN 978-80-7585-077-5.
- (13) HANIAKOVÁ, Eva, Stanislav HRABĚ a Lubomír KRÁL. *Císařovna fotbalu Eva Haniaková: novodobá historie ženského fotbalu u nás a vzpomínky české reprezentantky*. První vydání. Praha: EPOCH, 2022. ISBN 978-80-278-0082-7.
- (14) *Adolf Hitler* [online]. Wikipedia, 2023 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Adolf_Hitler
- (15) FLEIŠINGEROVÁ, Sabina. *HISTORIE ŽENSKÉ KOPANÉ V ČESKÉ REPUBLICE*. Olomouc, 2014. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci; Fakulta tělesné kultury. Vedoucí práce Mgr. Jakub Válek, Ph.D.
- (16) *Mladý svět*. Brno: FTV Prima, spol. s r.o., 1959-2005, . ISSN 0323-2042.
- (17) HANIAKOVÁ, Eva. *Dívčí a ženský fotbal, Problematika a současnost*. Praha, 2008. Závěrečná práce Trenér mládeže ČMFS. Oddělení vzdělávání trenérů. Vedoucí práce PaedDr. Zdeněk Fajfer, Ph. D.
- (18) *Soutěže Žen* [online]. Praha: FAČR; fotbal.cz, 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://souteze.fotbal.cz/subjekty/subjekt/392>
- (19) *Sekce ženského fotbalu; Fotbal.cz* [online]. Praha: FAČR [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://zeny.fotbal.cz/>
- (20) *Řídící komise pro Moravu* [online]. Olomouc: FAČR, 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://souteze.fotbal.cz/subjekty/subjekt/250>
- (21) *Ženský fotbal - liga, tabulky a pravidla* [online]. betarena.cz, 2023 [cit. 2023-04-02]. Dostupné z: https://www.betarena.cz/rubriky/sportovni-clanky/zensky-fotbal-liga-tabulky-a-pravidla_3678.html
- (22) *České fotbalistky se na Euru nepředstaví, penaltové drama zvládly lépe domácí Švýcarky* [online]. Praha: Český Rozhlas, 2021 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport/fotbal/zensky-fotbal-baraz-ceska-reprezentace-svycarsko-euro-postup-vysledky_2104132250_mim

- (23) LEWIS, Rhett. Lily Parr: A Gay Icon For Female Soccer Globally. *HistoryOfSoccer.info*. [online]. [cit. 2022]. Dostupné z: <https://historyofsoccer.info/lily-parr>
- (24) HANIAKOVÁ, Eva, Stanislav HRÁBĚ a Lubomír KRÁL. *Císařovna Fotbalu*. Praha: Nakladatelství Epoque, 2022.
- (25) Mladý svět. *Wikipedia*. Praha: Mladá Fronta, 1959- 2005, (811122021).
- (26) *Libuše Drahovzalová* [online]. Wikipedia, 2022 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Libu%C5%A1e_Drahovzalov%C3%A1
- (27) JEŘÁBEK, Luboš. *Český a Československý fotbal - lexikon osobností a klubů*. Praha: Grada Publishing a.s, 2007.
- (28) *Fotballady: magazín o fotbale žen a dívek*. Praha: PFR media s.r.o., 2009-2010, , 44 s.
- (29) HAVLAS, Ondřej. *Fkdukla.cz. FK Dukla Praha*. 2011. Dostupné také z: <https://www.fkdukla.cz/zapas.asp?sezona=2023ZEN>
- (30) *Report ze zápasu FK Dukla Praha vs. Stará Lysá* [online]. Praha: FK Dukla Praha; Redakce, 2011 [cit. 2023-03-13]. Dostupné z: <https://fkdukla.cz/zapas.asp?ID=513>
- (31) DUKLA, Redakce. *FK Dukla Praha*. 2012. Dostupné také z: https://fkdukla.cz/tabulka_local.asp?sezona=2012ZEN
- (32) *Ženy poprvé v historii jdou mezi elitu* [online]. Praha: FK Dukla Praha; Redakce, 2015 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.fkdukla.cz/zapas.asp?ID=Zeny-poprve-v-historii-jdou-mezi-elitu-2380>
- (33) *Ženy v prvním zápase nestačily na Slavii* [online]. Praha: FK Dukla Praha; Redakce, 2015 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.fkdukla.cz/zapas.asp?ID=Zeny-v-prvnim-zapase-nestacily-na-Slavii-2438>
- (34) *Ženy sehrají v úterý utkání s Vietnamem* [online]. Praha: FK Dukla Praha; Redakce, 2016 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.fkdukla.cz/clanek.asp?id=Zeny-sehrají-v-utery-utkani-s-Vietnamem-4038>

- (35) *Ženy Dukly sehrály přípravné utkání s reprezentací Vietnamu* [online]. Praha: FK Dukla Praha; Redakce, 2016 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.fkdukla.cz/zapas.asp?id=Zeny-Dukly-sehraly-pripravne-utkani-s-reprezentaci-Vietnamu-3269>
- (36) *U A týmu žen skončili trenéři* [online]. Praha: FK Dukla Praha; Redakce, 2017 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.fkdukla.cz/clanek.asp?id=U-A-tymu-zen-skoncili-treneri-5283>
- (37) *Důležitá změna u A týmu žen* [online]. Praha: FK Dukla Praha; Redakce, 2018 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.fkdukla.cz/clanek.asp?id=5654>
- (38) *Antonio Console novým trenérem žen* [online]. Praha: FK Dukla Praha; Redakce, 2019 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.fkdukla.cz/clanek.asp?id=Antonio-Console-novym-trenerem-zen-6234>
- (39) *Ženy od nové sezóny povede Daniel Sakar* [online]. Praha: FK Dukla Praha; Redakce, 2020 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.fkdukla.cz/clanek.asp?id=Zeny-od-nove-sezony-povede-Daniel-Sakar-6677>
- (40) *Archiv soutěží- ročník 2020* [online]. Praha: FAČR, 2020-2021 [cit. 2023-03-18]. Dostupné z: <https://souteze.fotbal.cz/subjekty/competition/392?seasonFilter-season-id=1>
- (41) *Ženy porazily plzeňskou Viktorii a mají první ligovou výhru* [online]. Praha: FK Dukla Praha; Redakce, 2021 [cit. 2023-03-18]. Dostupné z: <https://www.fkdukla.cz/zapas.asp?id=Zeny-porazily-plzenskou-Viktorii-a-maji-prvni-ligovou-vyhru-6632>
- (42) *Ženy postoupily do semifinále domácího poháru!* [online]. Praha: FK Dukla Praha; Redakce, 2022 [cit. 2023-03-18]. Dostupné z: <https://www.fkdukla.cz/zapas.asp?id=Zeny-postoupily-do-semifinale-domaciho-poharu-6858>
- (43) Cena Václava Jíry. *Wikipedia* [online]. [cit. 2023]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Cena_V%C3%A1clava_J%C3%ADry

Orální histografie

- Rozhovor s Evou Haniakovou a poskytnutí osobních materiálů ze svého archivu dne 1. března 2023- bývalá hráčka pražské Slávie, bývalá asistentka trenéra české ženské fotbalové reprezentace, bývalá trenérka mládežnický výběru České Reprezentace do 17 a 15 let, aktuálně trenérka kategorie děvčat do 13 let na AC Sparta Praha
- Rozhovor s Ondřejem Havlasem dne 22. února 2023- bývalý fotbalista týmu Tempo Praha, Manažer ženského fotbalového týmu FK Dukla Praha ženy
- Rozhovor s Michaelou Beránkovou dne 5. března 2023 – kapitánka ženského ligového týmu FK Dukla Praha ženy

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1;KONEČNÁ TABULKA ZÁKLADNÍ ČÁSTI 1. LIGY ŽEN 2022/2023; ZDROJ: FAČR – SOUTĚŽE ŽEN	27
OBRÁZEK 2; SLAVIA PRAHA ŽENY; FOTOGRAFIE Z TÝDENNÍKU MLADÝ SVĚT Č.44/1969	29
OBRÁZEK 3; OSLAVA VÝHRY V LIGOVÉM POHÁRU; FOTOGRAFIE: MARTIN ADAMEC; FAČR.....	30
OBRÁZEK 4; BÝVALÝ TRENÉR ŽENSKÉ SPARTY A ČESKÉ FOTBALOVÉ REPREZENTACE ŽEN DUŠAN ŽOVINEC; SPARTA.CZ	31
OBRÁZEK 5; PROMO K DERBY; ELIŠKA SONNTAGOVÁ (VLEVO), PETRA BERTHOLDOVÁ (UPROSTŘED), LUCIE MARTÍNKOVÁ(VPRAVO); SPARTA.CZ	32
OBRÁZEK 6; ZÁKLADNÍ SESTAVA PROTI USA Z TURNAJE SHEBELIEVES CUP 2022; FOTBAL.CZ; FOTOGRAFIE: PAVEL JIŘÍK ML.....	34
OBRÁZEK 7; LILY PARR (ZDROJ: HTTPS://WWW.BBC.COM/NEWS/UK-ENGLAND-LANCASHIRE-48213838)	35
OBRÁZEK 8; LIBUŠE DRAHOVZALOVÁ (ZDROJ: HTTPS://CS.WIKIPEDIA.ORG/WIKI/LIBU%C5%A1E_DRAHOVZALOV%C3%A1)..	36
OBRÁZEK 9; EVA HANIAKOVÁ (FOTO: PAVEL JIŘÍK ML.).....	37
OBRÁZEK 10; LISTINA 1/2	68
OBRÁZEK 11;LISTINA 2/2	69
OBRÁZEK 12;DOKUMENT 1975	70
OBRÁZEK 13; MLADÝ SVĚT 43/1966	71
OBRÁZEK 14; MLADÝ SVĚT Č. 33/1990	72
OBRÁZEK 15; OBÁLKA FOTBALLADY 2010	72
OBRÁZEK 16; OBÁLKA LADYFOTBAL 2011	73
OBRÁZEK 17; SK NUSLE; ZDROJ: ČASOPIS FOTBALLADY VYD. 10-11 2010	73
OBRÁZEK 18; TÝMOVÁ FOTOGRAFIE 2012; TRENÉR JAN PODOLÁK (DOLNÍ ŘADA; ČTVRTÝ Z LEVA).....	74
OBRÁZEK 19; POSTUPOVÁ FOTOGRAFIE FKD; FKDUKLA.CZ.....	74
OBRÁZEK 20; MICHAELA BERÁNKOVÁ; FAČR.....	75
OBRÁZEK 21; POSTUP DO SEMIFINÁLE FKD; FKDUKLA.CZ.....	75
OBRÁZEK 22; TÝMOVÁ FOTOGRAFIE FKD 2022/23	76

Seznam příloh

14.1 Rozhovor s Michaelou Beránkovou

1. Kde byly vaše první fotbalové začátky?

Ve svých 6 letech jsem začala hrát s klukama fotbal v obci Krhanice, nedaleko Benešova. Začínala jsem rovnou hrát za mladší žáky, přípravky tam v té době ještě nebyly. Následně jsem s nimi pokračovala až do svých 13 let. V posledním roce v Krhanicích jsem se zúčastnila kempu v Hradci Králové. Tam mě poprvé oslovili, zda bych nechtěla hrát u nich v Hradci čistě za ženský tým. Bohužel kvůli vzdálenosti, jsem s nimi odtrénovala pouze jeden trénink. Bylo to moc daleko na dojíždění. Následně se ozvala Slavie, kam jsem poslední sezónu u kluků 1-2x týdně dojížděla na tréninky. V té době nebyly ještě mládežnické holčičí týmy. Byl pouze A – tým a B- tým. Následující sezónu vznikl juniorský tým Slavie, kam jsem již přestoupila z mých domovských Krhanic. V juniorce Slávie jsem strávila 5 sezón, v té poslední jsem již měla střídavý start do týmu SK Nusle dnešní FK Dukla Praha ženy.

2. Kdy jsi začala hrát čistě za ženský tým?

První kontakt byl právě po absolvovaném kempu v Hradci s čistě ženským týmem. Můj první, ženský tým, se kterým jsem se, kdy setkala byla Slavie.

3. V roce 2011 jste přecházeli z SK Nusle pod hlavičku FK Dukla Praha. **Jak jsi vnímala tento přechod jako hráčka?**

Určitě velmi pozitivně. Dukla měla vždy dobré jméno, i co se týče její fotbalové historie. Hráli zde hráči jako Josef Masopust, který získal v roce 1962 ocenění pro nejlepšího hráče Evropy dále pak např. Petr Rada nebo Ladislav Vízek. V minulosti se na Stadionu Na Julisce hrály i velká utkání proti nejlepším týmům Evropy, takže jsme měli radost, že budeme součástí tak věhlasného klubu, jako je právě Dukla. Na Dukle se předtím oficiálně žádný ženský fotbalový tým nevyskytoval, takže jsme doufaly, že můžeme psát svou vlastní úspěšnou kapitolu na Dukle.

4. Na jaké vzpomínky nejraději vzpomínáš jako nejdéle sloužící hráčka v tomto klubu?

Vzpomínek je samozřejmě hodně, ale spíš bych chtěla zdůraznit, že mně sem dostala ta úžasná parta holek, se kterými jsem měla tu možnost v té době hrát. Potkávaly jsme se i mimo fotbal a vytvořily si vzájemná přátelství, která mají přesah až do dnešních dnů.

5. Co vnímáš jako největší dosavadní úspěch FK Dukla Praha ženy?

Určitě postup do 1. ligy žen v roce 2015/ 2016, kde se na poměru našeho rodinného klubu držíme již 6 sezón. Jsme klub, který si prošel od úplného tzv. pralese až do první ligy. Nejsme profesionální tým. Holky hrají při práci a studiu, což není jednoduché na propojení s nejvyšší ženskou soutěží.

6. Jak aktuálně vnímáš postavení ženského fotbalu ve společnosti?

Samozřejmě ten vývoj je dneska na úplně jiné úrovni, než když jsem například začínala s fotbalem já sama. V týmech jako Dukla nebo ABC Braník již jsou vybudované přípravné týmy čistě pro holky. Ta infrastruktura pro mládežnické týmy se vybuďovala hrozně rychle. Pomohly tomu i vytvoření reprezentačních výběrů.

7. Co vnímáš, že by pomohlo rozvoji ženského fotbalu v České republice?

Myslím si, že větší zájem o tento sport. Dodání více finančních prostředků a větší mediální podpora ze strany klubů i FAČR.

8. Jaký hráčský okamžik nebo okamžiky bys označila za svůj dosavadní vrchol?

Asi žádný (*smích*). Je hrozně těžký toto posuzovat, když ještě stále aktivně hraji. Třeba to ještě něco překoná. Jediné, co mohu s čistým svědomím říci je toto: „Jsem pyšná na to, že jsem stále stabilní hráčka prvoligového klubu. Udržuji se dlouhodobě na nejvyšší úrovni a mám práci, která mi toto umožňuje, za což jsem velmi ráda.“

9. Manažer Ondřej Havlas v našem rozhovoru měl otázku „Koho byste označil jako největší hráčskou legendu, popřípadě koho byste označil za největší ikony tohoto ženského klubu? On označili tebe. **Cítíš se jako legenda tohoto klubu?**

Nevnímá to tak. Jsem ráda, že tu jsem. Je pravda, že jsem na Dukle celou dobu a ten tým se postupem času měnil. Zažila jsem zatím v podstatě celou jeho prozatímní historii. Ale ne, nevnímám to. Možná, s delším odstupem času se to změní. V podstatě já a Ondřej Havlas jsme posledními pamětníky, co zažily tady u nás v klubu vše.

10. Jaké máš cíle do budoucna?

Hlavně být zdravá a stál sbírat další minuty v první lize žen jako aktivní hráčka.

14.2 Rozhovor s Evou Haniakovou

1. Proč se vaší láskou stal zrovna fotbal?

Pocházím z vesnického prostředí a zde se jiné míčové hry moc neobjevovaly. Fotbal byl v té době i historicky prvořadou zábavou na vesnicích. V mladším věku jsem závodně běhala a sjížděla na lyžích, takže celkově mě sport velice naplňoval. S přechodem do Prahy na střední školu jsem si ale musela vybrat a ten výběr byl fotbal.

2. Jaký okamžik vaší hráčské/ trenérské kariéry byste označila za Váš dosavadní vrchol?

Myslím si, že za jeden z vrcholů bych označila pozitivní propagaci ženského fotbalu, které se věnuji v podstatě celý život. Dostali jsme tento sport i do povědomí skeptiků a odpůrců, za což jsem ráda. Velice si vážím ocenění, které jsem dostala v roce 2014 od FAČR, a to byla Cena Václava Jíry²². Mám také velkou radost, že hodně svěřenkyň, které jsem měla možnost trénovat se dostaly do dospělého fotbalu a hrdě reprezentují kluby v lize, zahraničí nebo popřípadě v české reprezentaci.

3. Jak vnímáte postavení ženského fotbalu v dnešní společnosti?

Samozřejmě jsme udělaly od prvního turnaje „O perníkové Srdce Mladého světa“ velký pokrok. Ve společnosti je tento sport mnohem lépe přijímán, z medializoval se a pomáhají tomu i dobré výsledky našeho národního týmu. Zmínila bych například účast na SheBelivesCupu konaném v USA, kde jsme remizovaly s americkým výběrem 0:0. S úspěchem jde samozřejmě všechno vždy líp, ale na ten klíčový úspěch stále ještě čekáme. Pomohla by nám kvalifikace na nějaký velký turnaj, ať evropského či světového formátu.

4. V jaké roli jste se cítila lépe hráčka nebo trenérka?

Pro mě jsou to dvě životní kapitoly, které absolutně nelze srovnávat. Vždy jsem dělala maximum pro tu danou věc a chtěla jsem ji dělat co nejlépe. Obě kapitoly mě naplňovaly hlavně z toho důvodu, že jsem se mohla pohybovat ve fotbalovém prostředí.

5. Co podle vás chybí v ženském fotbale v České republice?

Momentálně jako mládežnická trenérka vnímám úbytek dětí ve sportu. Moc nám nepomohla doba s Covidem-19. Hodně dětí se ke sportu již nevrátilo. V ženském

---

²² Cena Václava Jíry – je FAČR každoročně udělována významným lidem, kteří se zasloužili o rozvoj českého fotbalu. Cena je udělována ve dvou kategoriích. E. Haniaková je obdržela jako první žena v historii.; Zdroj: (43)

fotbale, kdy ta komunita není v takovém počtu jako u kluků je ten dopad větší. Chybí např. ročníky 2012, 2013 kde ten úbytek děvčat je nevýraznější. Pak je i velká konkurence mezi sporty a ty děti nám přecházejí. Takže bych to shrnula, je menší zájem o ženských fotbal v mládežnickém věku.

6. Co byste označila za dosavadní úspěchy ženského fotbalu v české republice?

Na ten kolektivní u dospělé kategorie stále ještě čekáme. Naopak vnímám velmi pozitivně nárůst našich českých hráček v zahraničí. Například Kateřina Svitková, Klára Cahynová, Andrea Stašková atd. Pak bych chtěla zmínit vytvoření republikových výběrů v mládežnickém fotbale, který právě dopomáhají k tomu zmíněnému nárůstu.

7. Jak vnímáte FK Duklu Praha ženy a jeho příspěví do historie tohoto sportu?

Velice pozitivně. Dukla se snaží dlouhodobě vytvářet kvalitní podmínky pro hráčky, které např. neuspějí ve Spartě, Slavii nebo dalších klubech a dodávají jim nový impuls a možnost začít s fotbalem někde jinde. S Ondřejem Havlasem se znám řadu let a Maruškou Havlasovou (dříve Sůrovou), kterou jsem měla možnost trénovat a jejich práce za několik let sklízí své ovoce.

8. V roce 2022 jste napsala i knihu, která má název „Císařovna fotbalu“. Je to váš odkaz ženskému fotbalu?

Ne odkaz, spíš pomoc. Mým cílem v té těžké době, kdy jsem onemocněla byla vidina toho, aby po mně něco zůstalo. Celý život jsem sbírala různé výstřižky, plakáty, materiály z tohoto oboru a mé dlouholeté kariéry jako hráčky, teď trenérky a byla by škoda, kdyby se nic z toho nedochovalo pro další generace. Měla jsem to štěstí, že mi byly nápomocni takové kapacity jako Stanislav Hrabě, Lubomír Král. Tito dva skvělí autoři mi velice dobře pomohli ucelit všechny nahromaděné zdroje, kterých bylo nedostatek? (nikde z čeho čerpat) a vytvořili tuto knihu, která zase rozšíří povědomí o tomto sportu.

9. Máte za sebou nemalou hráčskou i trenérskou kariéru. Čeho byste ještě chtěla v ženském fotbale dosáhnout?

Člověk si moc nemůže moc plánovat tu svoji budoucnost. Ráda bych pokračovala v trénování mládežnických fotbalistek, pokud mi to zdraví dovolí. Dostala jsem i možnost jít učit tělocvik na základní školy. Dále bych chtěla pořádat množství mládežnických turnajů a sportovních akcí pro školní družiny. Celkově bych chtěla zůstat stále aktivní ve fotbalovém prostředí.

14.3 Rozhovor s Ondřejem Havlasem

1. Kde byly vaše první fotbalové začátky?

Moje první kopnutí do míče započalo v mých pěti letech v přípravné kategorii na Chodově. Shodou okolností na stejném hřišti, kde se hrál i náš první zápas ženského týmu pod hlavičkou FK Dukly Praha. Tehdy to hřiště nebylo jako dnes, krásně travnaté, ale byla to pouze škvára. Další má cesta vedla přes nedaleké Háje, byl to tým, který byl nedaleko Chodova. Měli lepší infrastrukturu i celkově ten tým byl na vyšší úrovni. Kolem jedenácti let jsem přestoupil na Spartu, kde jsem strávil dva roky a následně přišla čtyřletá pauza od fotbalu. V patnácti letech jsem se k fotbalu vrátil do týmu Tempo Praha, kde jsem následně prožil svou největší část mé fotbalové kariéry. Zde jsem si zahrál 5. nejvyšší soutěž v České republice což byl Pražský přebor. Kromě jedné sezony, kdy jsem si odběhl na roční hostování do Radotína. Pomyslný konec fotbalové kariéry skončil kolem mého 24 roku, kdy jsem si bohužel utřhl oba křížové vazy. Následně hraní aktivního fotbalu se přesunulo do ústraní, a já se začal věnovat fotbalu z jeho jiné stránky.

2. Co byly vaše první kroky mimo roli aktivního hráče?

Po prvním utrženém křížovém vazy jsem začal spolupracovat s Jiřím Formánkem a začal trénovat klučičí kategorii do 13 let právě na Tempu. Tady bych označil své první trenérské začátky a byl to taky impuls k tomu si postupem času začít něco vlastního. Velmi mě pak lákala myšlenka organizace a trénování ženských týmů, které v té době nebyly tak běžné.

3. Jak jste se dostal k ženskému fotbalu?

Když jsem ještě pracoval v jedné maloobchodní firmě přes elektroniku, tak jsem se svým šéfem popouzeli k tomu, že bychom začali trénovat děvčata ve fotbale. Ani jeden z nás o tom vůbec nic nevěděl, ale velmi nás tato myšlenka zaujala. Tak jsem začínal s organizací přes inzeráty a letáky shánět děvčata hlavně z Prahy 6 a pak i ze všech ostatních městských částí. Tehdy šlo jen o děti ne o dospělé. Začínali jsme na školním hřišti na Dlouhém lánu, kde jsme organizovali první trénink pro děvčata. Tehdy jsme neměli žádné ambice zakládat klub, natož hrát zápasy. Ani jsme nevěděli, že to v té době jde. Po nějaké době se na jednom tréninku objevila hráčka Hanka Míková, která tehdy hrála za Říčany a nabídla mi, jestli bych jim tam s tím nechtěl pomoci. Tam už se jednalo čistě o dospělý ženský tým. Domluvili jsme se s jejich stávajícím trenérem, že jim tam pomůžu. Po sezóně mi to celé předal.

Psal se rok 2008 a na konci sezóny jsme tým z Říčan přesunuli pod hlavičky SK Nusle do Prahy, protože většina hráček byla právě z hlavního města. V Nuslích jsme strávili dvě sezony a postoupili do druhé ligy žen.

4. Proč jste přešli právě pod hlavičku FK Dukla Praha?

Přechod na Duklu se upekl v podstatě přes našeho trenéra Jana Podoláka, který trénoval náš ženský tým SK Nusle a současně byl asistentem u juniorského týmu na Dukle. Bylo to období, kdy ligové týmy dostaly podmínku od UEFA a následně od FAČR, aby vybudovaly ve svých klubech ženskou sekci. Dukla v sezóně 2011/2012 postoupila od roku 1993 zpět do nejvyšší soutěže, a tak se jí tato podmínka týkala. Napojením na legendy klubu jako Günter Bittengela, Petra Fišara a dalších se podařilo tuto věc zrealizovat. V sezóně 2011/2012 jsme už startovaly ve druhé nejvyšší ženské soutěži jako FK Dukla Praha.

5. Jak vnímáte pozici týmu FK Dukla Praha v hlavní městě z historické důležitosti?

Posledních osm let se držíme v nejvyšší soutěži. V Praze jsou celkově 3 ženské týmy co hrají 1. ligu žen, což se o jiných městech v České republice říci nedá. Co se týče dalšího přispění, tak jsme dokázali vybudovat jednu z největších základen dívčího fotbalu v Praze. To se o jiných pražských ženských týmech mimo Sparty a Slavie říci nedá. Dlouhodobě se držíme jako číslo tři v Praze a snažíme se nabídnout odcházejícím hráčkám právě z těchto dvou top klubů Prahy stejné podmínky, co měly tam.

6. Jaká je spolupráce s mužskou sekcí FK Dukla Praha v průběhu let?

Ženský úsek byl již od začátku spíše ve spojení s mládežnickou sekcí než přímo s muži. Zde to propojení do mládeže např. na spojené tréninky přípravek nebo společné pořádání akcí funguje. Muži spíš jen využili této příležitosti a přibrali nás pod Duklu. Spolupráce s mužskou probíhá hodně sporadicky. Pokud ale přijdeme z naší strany s iniciativou, tak nám většinou vyjdou vstříc. Jediné privilegium máme v tom, že některé zápasy našeho ženského a-týmu máme možnost sehrát na hlavním travnatém hřišti na stadionu Na Julisce, což je pro nejvyšší ženskou soutěž fajn a pomůže to i po finanční stránce. Nemusíme pronajímat jiné hřiště z vlastních zdrojů.

7. Ženský tým Dukly Praha v minulém sezóně 2021/2022 oslavily svých první 10 let na Dukle, jak byste je zhodnotil?

Asi bych rozdělil tuto otázku na dvě odpovědi. Oddělil bych dospělý tým a mládež. Z dospělé kategorie jsme dokázali využít potenciálu trenérů Jana Podoláka a Michala Kolomazníka a posunout je do Sparty a Slavie. Druhý bod je již zmiňované udržení nejvyšší soutěže. Po 4 letech na Dukle jsme si to konečně vybojovali a držíme to stále oproti jiným pražským klubům. Postupně liga žen jde pořád kupředu a je i trochu zázrakem, že neprofesionální tým, kde hráčky nemají profesionální fotbalové smlouvy se zde stále drží.

Od první sezony na Dukle se nám podařilo během pouhých čtyř let zkompletovat celou mládež, což znamená že jsme měli zastoupení týmů od kategorie přípravek (děti od 6 let) až do juniorek (mládež do 19 let). Udržujeme nejvyšších soutěže ve všech kategoriích. I když v juniorském týmu jsme se tam teď po dlouhé době zase vrátili. Celkové udržení těch nejvyšších soutěží v mládeži je pro nás důležité a v dlouhodobějším horizontu se nám to dařilo. Poslední, co bych chtěl vyzdvihnout je výhra v poháru dorostenek v sezóně 2017/2018, kdy jsme porazili ve finále juniorky Hradce Králové 0:1.

8. V minulosti jste řekl, že výchova hráček je pro vás klíčová, daří se to za ty léta vychovávat hráčky pro ženský tým?

Jak jsme řekli, jsme třetí tým v Praze. Pokud se u nás objeví rozdílová hráčka, která by měla potenciál hrát za náš A-tým, tak si toho všimnou již v mládeži trenéři ženských týmů Sparty a Slavie a hráčka odchází. Toto je logický krok pro vývoj těchto talentovaných hráček. I tak se nám daří vychovávat hráčky pro Duklu, ale není to v takovém měřítku. Sparta nebo Slavie vychovávají 4 až 5 hráček za ročník. My třeba jen 2 za dva roky. Kdybych měl jmenovat příklady našich odchovankyň, z ročníku 2000 to byla Nela Houbová, dále z ročníku 2004 bychom mohli jmenovat Nicol Holečkovou nebo Nicolu Pergnerovou a další nám teď pomalu dorůstají.

9. Co vnímáte jako největší úspěch ženského týmu FK Dukly Praha za celou jeho dosavadní historii?

Postup do nejvyšší soutěže v roce 2015/ 2016. I díky tomu, když jsme museli sehrávat dvojutkáni baráže s posledním týmem nejvyšší soutěže. Tehdy naším soupeřem byla Zbrojovka Brno a oba zápasy skončili remízou. V Brně jsme odehráli zápas v poměru 1:1. Doma utkání skončilo 0:0 a díky vstřelenému gólu na hřiště soupeře jsme postoupili do 1. ligy. Byl to emociální zážitek pro všechny hráčky i celý klub.

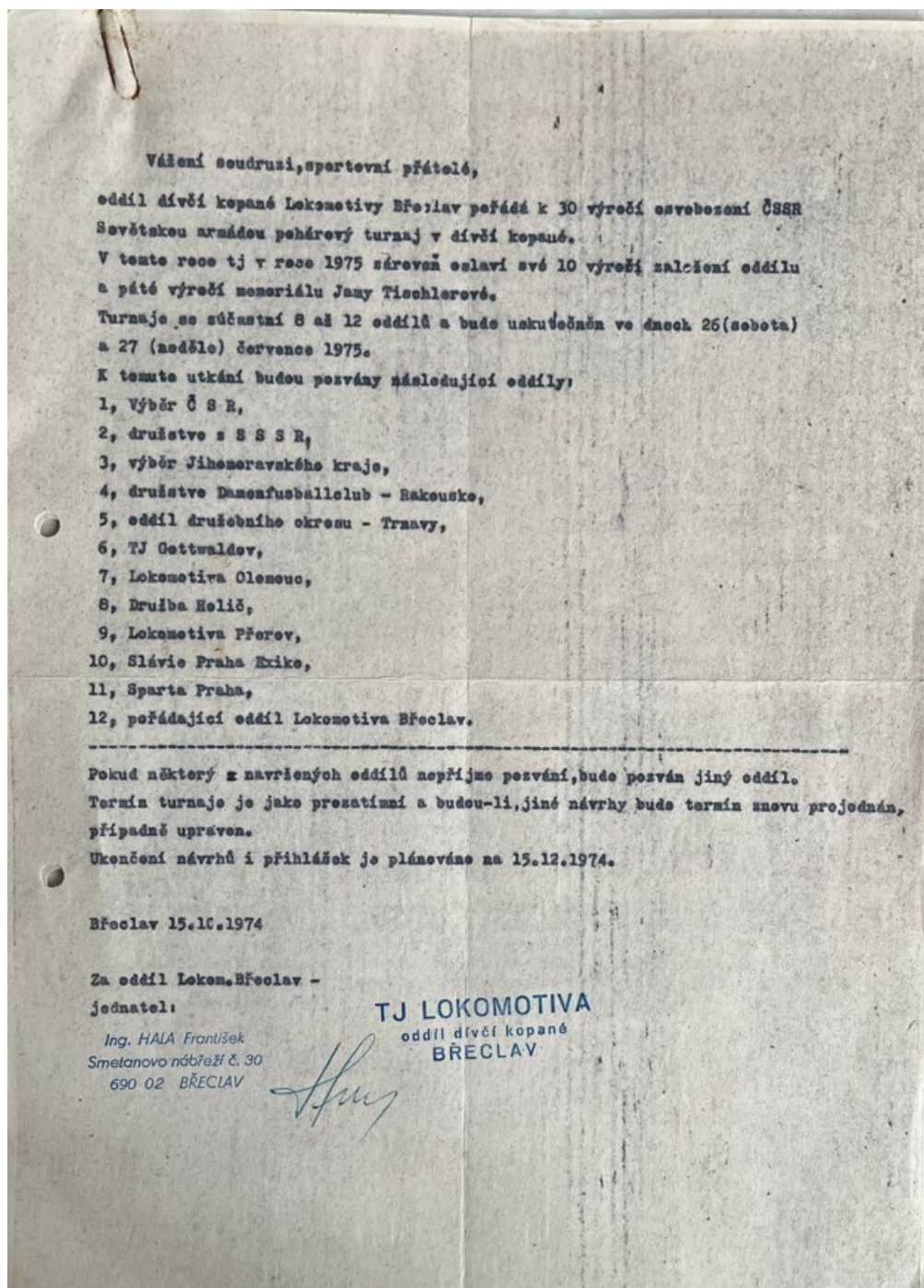
10. Koho byste označil jako největší hráčskou legendu, popřípadě koho byste označil za největší ikony tohoto ženského klubu?

Nechtěl bych jmenovat jednu ale dvě. První je Michaela Beránková, která hrála již posledních půl roku v SK Nusle. Dodnes je hráčkou ženského a-týmu a kapitánkou mužstva. Druhou bych chtěl jmenovat Lenku Dolejšovou, která se na Dukle pohybovala od roku 2014 a patřila mezi brankářskou oporu ženského týmu do konce minulého roku.

15 Archiv

15.1 Archiv E. Haniakové

15. 10. 1974 listina o uspořádání dívčího turnaje organizovaném ČSSR armádou

Obrázek 10; Listina 1/2

Návrh organizace turnaje v dívčí kopané k 30 výročí osvobození ČSSR Sovětskou armádou.

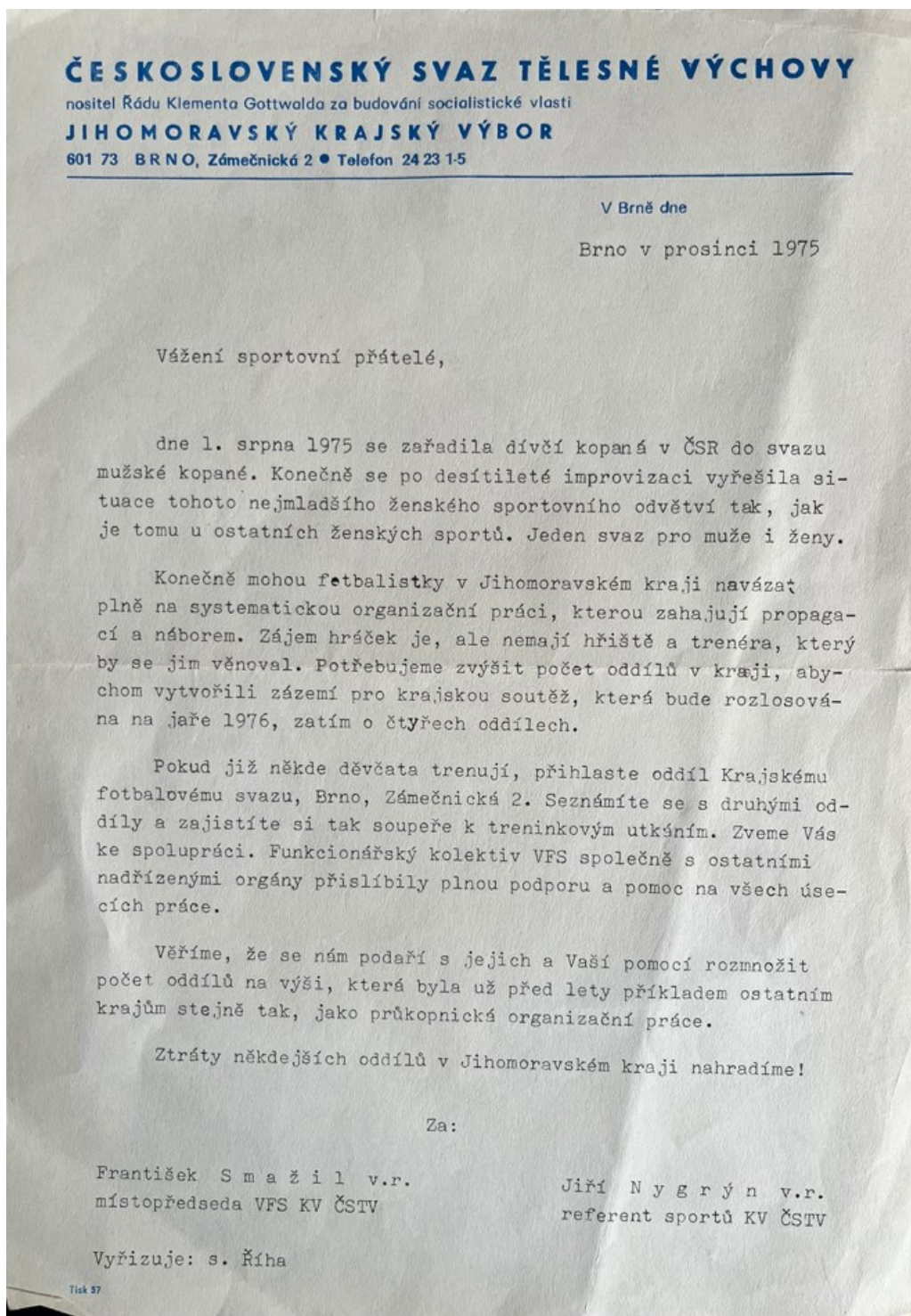
- 1, Pořadatelem turnaje je oddíl dívčí kopané Lokomotivy Břeclav pod patronátem OV ČSTV a .....
- 2, Utkání se budou hrát na (dvou) třech hřištích v místě Břeclavi (případně blízkém okolí) po čtyřech ústředních.
- 3, Výber pro pořádání a řízení turnaje bude sestaven následovně: Zástupce pořádající jednoty a oddílu, zástupce OV ČSTV, zástupce KV ČSTV a zástupce ČOV ČSTV.
- 4, Zahájení a rezervování 8,00 - 8,30, odchod na další hřiště 8,30 - 9,00 hod. Zástupciúčastnických oddílů si vylosují čísla 1 až 12 (8) a budou hrát rezervávky v následujícím pořadí: (1-3,2-4), (5-7,6-8), (9-11,10-12) tedy skupiny I,II,III.
- 5, SOBOTA -26.7.75 dopoledne rezervávky po 30 min.poledna- od 9,00-10,30 hod skupiny (1-3), (5-7), (9-11), od 10,30-12,00 hod. (2-4), (6-8), (10-12). Polední přestávka od 12,00 do 14,00 hod.
14,00 - 15,30 hod.poražení ze skupin I,II,III.
15,30 - 17,00 hod. vítězové ze skupin I. II. III.
Tímto by byly určeno pořadí ve skupinách 1 až 4,
- 6, V neděli 27.7.75 by se hrálo na čtyřech hřištích (a, b, c, d,) Zahájení v8,00hod. Hráli by každý s každým ze skupin I. II. III. a to první s prvním, druhý s druhým atd. nímě prvními ze skupin kteří by hráli finálové utkání, které by se hrálo 40 min.pok. Na třech hřištích od 8,00 - 9,30, (9,30 - 11,00), (11,00-12,30), 12,30-14,00 volno. Finálové utkání o 1 až 3 místo, 8,00 - 10,00 (10,30 - 12,30) postupně I. III. a II.- I. 12,30 - 14,00 volno - od 14,00 - 16,00 poslední skupina II. - III. Od 16,15 do 17,00 vyhlášení vítězů a předání cen. Nedělní dehrávání by byly následně:
První z každé skupiny by hráli o 1 až 3 místo
druzí z každé skupiny - " - 4 až 6 místo
třetí z každé skupiny - " - 7 až 9 místo
čtvrtí z každé skupiny - " - 10 až 12 místo
- 7, V případě nerozhodného výsledku bude kopáno 5 pokutových kopů, každý pokutový kop střelí jiná hráčka, pak postupně až do konečného určení. Brankařkou sčítává hráčka která dochytila utkáni.
- Střídání a ostatní organizace sčítává podle soutěžního řádu dívčí kopané.
- 8, Na turnaji budou předány tři ceny, z nichž první bude trvale putovní pohár, za nějž bude vždy předána upomínka s vyznačením ročníku turnaje. Ostatní ceny pokud budou předány budou mít charakter upomínkového předátku. Dále budou předány diplomy a vlajky nejméně 6 účastníkům, budou taktéž připraveny drobné upomínkové předátky pro: 1, nejlepší hráčku, 2, nejlepší střelkyni, 3, nejlepší obrádkyni, 4, nejlepší brankařku.
Vítěz turnaje má právo účastni: se VI. ročníku memorálu Jany Tischlerové.
Vrácecí pohárů před pořádáním dalšího ročníku memorálu, případně jeho poškození řídí se podle soutěžních pravidel dívčí kopané.
V případě účasti 8 oddílů by byla organizace turnaje úměrně upravena.
Případné připomínky zašlete co nejdříve, abychom mohli do 1.1.1975 vydat definitivní organizaci turnaje.

Břeclav 21.10.1974.

TJ LOKOMOTIVA
oddíl dívčí kopané
BŘECLAV

Obrázek 11; Listina 2/2

1. 8. 1975 dokument o zařazení ženského klubu DK do svazu mužské kopané v ČSSR

Obrázek 12; dokument 1975

15.2 Týdeník Mladý svět

Report z prvního turnaje „O perníkové Srdce Mladého světa“ z roku 1966

Obrázek 13; Mladý svět 43/1966

Zpráva o posledním 24. ročníku turnaje v týdeníku Mladý svět

ZDŮMŮVĚNA

Fotbalistky v Praze

Už po čtyřladvacáté budou bojovat nejlepší československé fotbalistky o perlovou ardu Mladého světa. I letos budou jejich soupeřkami zahraniční družstva. Po sedmi letech se tradiční turnaj vrátil znovu do Prahy. Tentokrát se sjela pořadatelství TJ Mladí Praha 6, jejíž tým startuje v naší nejvyšší soutěži. Ve spolupráci s naší redakcí je připraven na dny 17.–18. srpna třídenní program.

Kde bude startovat?
Stejně jako v předních ročnících bylo posvátné šest družstev. Z domácností to budou oba mistři národních soutěží – Sparta Praha a SK Slavia Praha, dále pak reprezentativní tým juniorek ČSFR a dosud nejuspěšnější účastník historie turnaje pražská Slavia. Zahraniční účastníky budou výběr Moskvy, který vloni bojoval o nejlepší umístění, a národní násobný účastník. Šťastě polský Czarny Sosnowiec.

Sparta disponuje dnes nejlepším hráčským kádrem v ČSFR a stejně jako v kopané mužů tvoří základ naší reprezentace. Spartyanky zohrály i v dlehu s mistrem Slovenska a staly se tak i přebornicemi Československa. Trnava je nejúspěšnějším slovenským týmem v posledních letech a po neúspěchu v loňském ročníku Šťastě je odhodlána napravit letos svou pověst.

Co je interlingua?

Společný mezinárodní jazyk je bezpochyby užitečný. Je ale nejlepším řešením angličtina? Vždyť přirozené jazyky – a tedy i angličtina – jsou studijně náročné pro své četné nepravidelnosti.

v rámci turnaje představí, úplně nesmíme zapomenout na družstvo americká. Tedy na fotbalistky, které hrály od blízka postupovou soutěž. Startovalo 34 oddílů a do finále se probojovaly stejně jako loni fotbalistky TJ družstevní závod Hvězdy a sympatické učence z Olomouce, přesněji řečeno Kotěta. Loni byly úspěšnější hráčky Hvězdy, letos totiž Olomoučanky po odvetě.

Kdy a jak se hraje?
Šest týmů je rozděleno do dvou skupin po třech, kde hraje každý s každým, v závěru se pak utkají o konečné pořadí vítězové, druhí a třetí. První dvojička se hraje na hřišti TJ Bukovčickánské závody Dobříš (pátek odpoledne), záhy po ní odehrají domácí na stadionu TJ Vodní stavby Hostivař v Praze 10 (tramvaj č. 10, 14 a 22 – stanice nám. J. Maršala) Skupina A: Juniorský ČSFR, Trnava a Sosnowiec. Skupina B: Sparta, Moskva a Slavia. Pořadí zápasů: Pátek 17. 8. (Dobříš): 16.30 Sparta – Moskva, 18.00 Juniorský ČSFR – Trnava, Sobota 18. 8. (Hostivař): 10.00 Trnava – Sosnowiec, 11.30 Moskva – Slavia, 17.00 Juniorský ČSFR – Sosnowiec, 18.30 Slavia – Sparta, Neděle 19. 8. (Hostivař): 9.30 utkání o 3. místo, 11.00 finále amatérů, 12.00 utkání o 3. místo, 14.00 finále turnaje.

Sponzori letosního šťastě: SAZ, KA, Komerční banka Praha, Konzervárny a drogerie Ústí nad Labem, Mladý svět, Vladimír Kotěta

Největší přání

K mezinárodním aktivitám převažuje vtipání Československé televize patří aktuální odvysílání dvou českých filmů: tím prvním byla Šťastě Šimáčková slesnost, jejíž televizní premiéra s

Jan Špata ve své době
Foto: Filip Šimek

Obrázek 14; Mladý svět č. 33/1990

15.3 Časopis Fotbal lady

Srpnové vydání časopisu Fotbal lady z roku 2010

Obrázek 15; Obálka Fotballady 2010

10.11.2011 obálka časopisu Fotbal lady na hlavní stránce hráčky klubu FK Dukla Praha

Obrázek 16; obálka LadyFotbal 2011

15.4 SK Nusle/ FK Dukla Praha ženy

První týmová fotografie SK Nusle

Obrázek 17; SK Nusle; zdroj: časopis Fotballady vyd. 10-11 2010

Týmová fotografie FK Dukla Praha ženy ze sezony 2012/2013

Obrázek 18; Týmová fotografie 2012; trenér Jan Podolák (dolní řada; čtvrtý zleva)

13. 6. 2015 fotografie z postup do 1. ligy žen

Obrázek 19; Postupová fotografie FKD; fkdukla.cz

Nejdéle působící hráčka ženského týmu FK Dukla Praha kapitánka Michaela Beránková

Obrázek 20; Michaela Beránková; FAČR

1. 3. 2022 Radost z postupu do semifinále poháru žen. Duklačky porazili 1. FC Slovácko v poměru 1:2 a postoupily vůbec poprvé do této fáze soutěže.

Obrázek 21; Postup do semifinále FKD; fkdukla.cz

Poslední týmová fotografie týmu FK Dukla Praha pro sezonu 2022/2023

Obrázek 22; Týmová fotografie FKD 2022/23